

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54, No. 74.
1939. április 1., szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny. In Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

A hadsereg új intézménye

Öfelsége a Király nagy gondoskodása a hadsereg érdekében, amely az Ő első tanácsosánál Armand Calinescu miniszterelnöknél nyomban megvalósulásra talál, megteremtette a legújabb intézményt: a Hadsereg Házát (Casa Ostirii.)

Öfelsége és az Ország legértékesebb intézménye, a hadsereg ezzel Felülről a szeretet legszebb jelét kapja, amit az ország is oszt.

Eddig is működött a katonatisztek hitelintézete. De ennek kevés lehetősége volt a működésre és csupán rövid lejáratú kis kölcsönöket adott.

Az új intézmény, amely hivatásának megfelelő szilárd alapokra van lefektetve, felel a katonai személyek összes pénzügyi kérdéseit és biztosítékot nyújt nekik az élet minden forgandóságával szemben.

Elsősorban megállapították, hogy a Casa Ostirii-nak mindenki tagja lehet, tehát a tisztek és altisztek egyaránt. Minimális tagsági díjat fizetnek, amely a zsold 3 százalékát teszi ki és ez viszont lehetővé teszi számukra, hogy bármikor megfelelő kölcsönt kaphassanak.

Ezekért a kölcsönökért 6 és 5% kamatot fognak csak számítani minden egyéb költség nélkül. A visszafizetés idejét hatvan részletre emelték fel.

Teljesen új kölcsön kategóriákat teremtettek: építkezési kölcsönt például, amelynek törlesztése nem lépi túl a lakbér-összeget.

A katonai fizetési törvényről viszont biztosítási pótlékot vesznek fel, amely a tagok biztosítására szolgál.

Ezzel szemben a tisztek és altisztek nyugdíjazásánál olyan tőke áll rendelkezésükre, amely megfelel a biztosítás és az utolsó havi fizetési arányának.

A 3%-os hozzájárulás 3% kamattal térül vissza a tagoknak vagy utódaiknak. A törvény kiterjed a nyugdíjazott tisztekre is. Az átmeneti intézkedések sok előnyös szakaszt foglalnak magukba az ő javukra.

A törvény végül gondoskodik a háború esetére is és biztosítja a mozgósított tagok és családjuk jogait.

Röviden ez az új törvény lényege. Szükségesnek tartottuk ennek az ismertetését, amely a tiszteknek, altiszteknek és az egész katonai személyzetnek nagy támogatást és sorsuk felkarolását jelenti.

Öfelsége kezdeményezte a Hadsereg Házának létesítését és azt Armand Calinescu megvalósította, mint a hadügyi minisztérium vezetője.

Az ország nagy örömmel osztja és helyesli ezeket az intézkedéseket és támogatja minden tekintetben.

Lengyelország az európai helyzet fordulópontjában

Moscizcky lengyel államfő nagyjelentőségű tanácskozásai a pártvezérekkel. Anglia és Franciaország állásfoglalása a lengyel és a román biztonság védelmében

Német program úthálózatunk kiépítésére

Az angol közvéleményt a legnagyobb mértékben foglalkoztatja Lengyelország várható állásfoglalása. A „Star” című angol lap diplomáciáj felelőse ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a szerdai angol minisztertanács részletesen megvizsgálta azt a kérdést, hogy Nagybritannia milyen kötelezettséget vállalhat Kelet-Európában feltételezett támadás esetére. Az ezirányú angol elhatározást szükségessé tették a német sajtóban Lengyelország ellen elhangzott támadások és az a tény is, hogy Lengyelország nem volt hajlandó olyan megnemtámadási paktumban részt venni, amelyben Szovjetországnak is szerepet volna. Ez magától értetődő, tekintettel Lengyelország kulcs-helyzetére Németország és Szovjetországnak között.

Valószínűnek tartják, hogy Anglia megígéri támogatását Romániának és Lengyelországnak, ha ezeket az államokat támadás éri, azt kívánja azonban, hogy a két állam kötelezze magát arra, hogy segítségére lépjen egymásnak, ha valamelyiket német támadás érné, ahogyan jelenlegi szerződésük előírja a kölcsönös támogatást egy Szovjetországnak részéről jövő támadással szemben. Az angol külügyminisztérium reméli, hogy az érdekelt államok elfogadják ezt az angol javaslatot.

Ilyen körülmények között Beck lengyel külügyminiszter londoni tárgyalásai döntő jelentőségűek lesznek és Chamberlain angol miniszterelnök csak a Beckkel folytatott megbeszélés után fog nyilatkozni az angol alsóházban a védelmi nyilatkozat sorsáról.

A román közgazdasági élet kiállotta az erőpróbát

A Lengyel Távirati Iroda részletesen ismerteti CALINESCU miniszterelnök és GAFENCU külügyminiszter beszédeit a Nemzeti Újjászületési Front gyűlésén. A hivatalos Gazeta Polska cikkében megállapítja, hogy a román csapatösszevonások következtében félmillió ember áll fegyverben. Ezzel a gesztussal Románia kihangsúlyozza, hogy elhatározott szándéka megvédeni az ország érdekeit. Meg kell állapítani — írja a lap — hogy ezekben a mozgalmas napokban a román közgazdasági élet minden tekintetben kiállta az erőpróbát, amely a csapatösszevonások gyors és biztos menetét lehetővé tette.

A román-német gazdasági megállapodásról a lengyel hivatalos lap megállapítja, hogy ez nem jelenti azt, mintha Románia alávetette volna magát a gazdasági hegemoniát célzó német törekvéseknek.

Egy másik lengyel lap ugyancsak bőségesen kommentálja a romániai eseményeket s többek között ezeket írja:

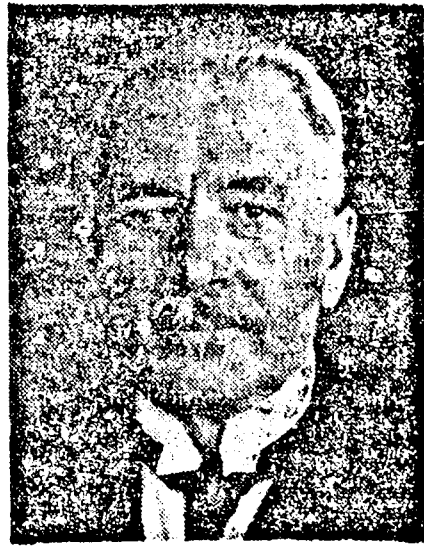
— Az Öfelsége II. CAROL király által újjászervezett román hadsereg derekasan kiállta az erőpróbát. A lap elismerően ír a román hadsereg tisztikaráról és arról a körülményről, hogy a román véderő mögött milyen gazdasági felkészültség vonul fel. (Radior.)

Nagyjelentőségű tanácskozások a lengyel köztársasági elnöknel

A lengyel fővárosban nagyfontosságú események folynak le. Beck külügyminiszter hosszasan tárgyalt az angol nagykövettel, aki kormányára részletes javaslatokat ismertette a külügyminiszterrel.

Moscizcky köztársasági elnök az összes ellenzéki pártok vezérével folytatott megbeszéléseket, akikkel a Lengyelországot legközvetlenebbül érintő külpolitikai problémákat beszélte meg.

A köztársasági elnök meghallgatta a nemzeti demokraták és a néppárt vezetőit is, miután fontosságot tulajdonítanak a küszöbön álló döntés előtt, a lengyel nemzet minden rétegének a véleményét megismerni.

MISCZICZKY

A légvédelmi kölcsön jegyzése meg sem indult még és máris 42 millió zlotyot jegyeztek erre a célra. A nemzeti kölcsön ügyét intéző bizottságban az ellenzéki képviselők is részt vesznek, akik ezzel is manifesztálják, hogy a lengyel nemzetvédelem pártokon felülről ügy, amelynek intézésében minden lengyel polgárnak részt kell vennie.

A Reuter ügynökség jelentése szerint illetékes lengyel körökben kijelentették, hogy Németország nem tett konkrét javaslatokat Lengyelországnak Danzig és a korridor átengedésére nézve. Ezzel szemben megfelel a valószínűségnek, hogy Ribbentrop külügyminiszter felvetette ezt a kérdést Lengyelország berlini nagykövete előtt. Lengyel részről már eleve kijelentették, hogy katonai fenyegetés nyomása alatt nem hajlandók tárgyalni és csakis az egyenlőség alapján készek bármely vitába belemenni.

Grandiózus német tervek a romániai közlekedési utak kiépítésére

Berlin. A német távirati iroda jelenti: Romániának a világpiac kockázataitól való örökös függő viszonya a román-német gazdasági egyezmény folytán megszűnt. A német piac lúx és ésszerű árakat biztosít Románia számára. A német geológusok és bányavállalatok részvétele a román petróleum kiaknázásában kedvezőbb Románia részére, mint azok a feltételek, amelyek mellett a petróleumtermelés eddig történt. A kiaknázás nem alkalmazkodott

Angliának választania kell a Szovjet és Lengyelország között

Az "Evening Standard" jelentése szerint a Szovjet egyelőre nem vesz részt az angol kormány által tervbe vett közös nyilatkozatban. A Szovjet kimaradására Lengyelország magatartása adott okot. Lengyelország ugyanis világnézeti szempontból nem akar résztvenni olyan szövetségben, amelynek a Szovjet is tagja, Halifaxnak választania kell Lengyelországot és a Szovjet között és az angol külügyminiszter Lengyelországot választotta. Lehetségesnek tartják, hogy a Szovjet később csatlakozik a nyilatkozathoz. Addig is az angol kormány állandóan tájékoztatja a nemzetközi kérdésekről Szovjet-Oroszországot.

A "Star" szerint a négyhatalmi nyilatkozat pótlásaként angol és francia kötelezettségvállalást mérlegelnek Lengyelország és Románia támogatására. De csak abban az esetben, ha a két ország Németországgal szemben belép a kölcsönös segítségnyújtási egyezménybe. A két államnak különben ilyen vonatkozású érvényes szerződése van a Szovjettel. Londoni körökben úgy tudják, hogy Beck lengyel külügyminiszter angliai útja tisztázni fogja a lengyel álláspontot.

Német figyelmeztetés, ami legfőképpen szóba kerül a lengyel külügyminiszter londoni látogatásakor

A Daily Telegraph szerdai vezércikkében azt írja, hogy egyre valószínűbb, hogy Németország újabb akcióra készül. A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz, a német külügyminisztérium félhivatalosának cikke ugyszólván az utolsó figyelmeztetés Lengyelországhoz, amikor hangsúlyozza, hogy a lengyelországi németellenes akciók súlyos következményekkel járhatnak Európa jövőbeli harmónikus fejlődése szempontjából, noha Németországnak az volt a vágya, hogy békében éljen a lengyel néppel. A Daily Telegraph szerint ezt a kijelentést aligha lehet félreérteni. Beck külügyminiszter Londonban ezekről a kérdésekről fog tanácskozni.

Jugoszláv és bolgár baráti viszony Németországgal

A "Völkischer Beobachter" című lap szerdai vezércikkében visszautasítja azt a gyanúsítást, hogy Németország most már Jugoszláviát fenyegetné. Bizonyos londoni és párisi körök terjesztik ezeket a híreket Németország állítólagos szándékairól, de nem tudják megmagyarázni, hogy mi célja lenne ilyen nyomásnak a baráti Jugoszláviával szemben. Belgrádi politikai körökben kedő nyugalommal fogadják ezeket a céltalatos híreszteléseket és napirendre térnek azok fölött.

A "Pravda" című belgrádi lap szintén azokkal a hírekkel foglalkozik, amelyek szerint a német birodalom gazdasági nyomást gyakorolna Jugoszláviára. Hála annak az előrelátásnak — írja a lap —, amellyel külpolitikánkat vezetik, Jugoszlávia északi határánál nincsenek ellenfelei. Berlinben megállapítják, hogy a Jugoszláviára gyakorolt állítólagos nyomás egyáltalában nem létezik.

Belgrádból jelentik, hogy az utóbbi időben hírek terjedtek el arról, hogy Kiosseivanoff bol-

az ország lehetőségeihez és alá volt rendelve az óceánontúli petróleumtársaságok érdekeinek. Németország saját érdekében nem fog visszaélni a koncessziókkal, úgy hogy ezt szemérem hánnyik azon külföldi vállalatoknak, amelyek most dolgoznak Romániában.

Egyébként — mondja a német hivatalos jelentés — a román mezőgazdasági termésnek a német piac szükségleteivel szembeni függő viszonya nem lesz nagyobb, mint a német ipari termelés függősége a román piac kívánságaival és szükségleteivel szemben.

A német-román kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban azokban a román kikötőkben, amelyekben tervbe vették az ipari és kereskedelmi vállalatok kibővítését, német szabadkikötőt létesítettek. Különösen raktárakat és átrakó berendezéseket építenek a német hajók számára. E célnak érdekében kiépítik a román közlekedési hálózatot és összekötik egymással a különböző víziutakat. Ebben a vonatkozásban Németország belépése a Dunabizottságba különös jelentőséggel bír.

Hamburgból rendszeres hajóközlekedést létesítenek a Fekete-tengerrel. A Hanzavárosok bekapcsolódása a délkelet-európai áruforgalomba igen nagy jelentőségű és ennek örvendetes kereskedelmi következményei rövidesen jelentkezni fognak.

gár miniszterelnök közelebről Berlinbe utazik. Ugyátszik, hogy az utazás közelebről megtörténik. A bolgár miniszterelnök utközben valószínűleg kiszáll Belgrádban és tanácskozik Cvetkovics jugoszláv miniszterelnökkel.

Chamberlain új nyilatkozatra készül

Londonból jelentik: A péntek reggel megjelent angol lapok egybehangzóan bejelentik, hogy amennyiben Lengyelországot katonailag megtámadnák, úgy Anglia és Franciaország nyomban a megtámadott Lengyelországot segítségére sietne. Chamberlain miniszterelnök — a Havas-iroda jelentése szerint — még a pénteki nap folyamán bejelentí ezt a tényt az angol alsóházban.

A "Times" ezzel a híradással kapcsolatban megállapítja, hogy abban a pillanatban, amikor a londoni külügyi hivatalban tudomást szereztek arról, hogy a német katonai gépezet újból akcióba lépett, vagyis hogy csapatokat és hadianyagot vontak össze, szükségesnek mutatkozott a helyzet megvitatása. Angol diplomáciai körökben ugyancsak tegnap arról értesültek, hogy a német birodalmi kormány egy létező elrettel erélyes hangú jegyzéket intézett a lengyel kormányhoz a danzig korridor rendezése és a katonai műút kiépítése érdekében. Tekintettel arra, hogy az utóbbi napokban a német sajtó kihívó hangon támadta Lengyelországot, nem lehetett tisztán látni, hogy tulajdonképpen a német birodalmi kormányban mi a célja? Angol diplomáciai körökben azt hiszik, hogy ezzel a módszerrel a német legyzék kedvező ellentétét akarják kikényszeríteni a lengyel kormánytól. Ugyancsak tudni vélik, hogy éppen Beck lengyel külügyminiszter küszöbön álló londoni utazására való tekintettel az angol alsóház pénteki

Kiutasítják Franciaország területéről az összes külföldi politikai ügynököket és izgatókat

Franciaország az ország lelki egységének biztosítására máris fontos intézkedéseket határozott el. Közelebről kiutasítják francia területéről az összes külföldi politikai ügynököket és izgatókat. A hárommillió külföldiből csak a politikailag nem exponált egyének tovább tartózkodását engedélyezik és ezeket a francia mezőgazdaságban és a fegyverkezési iparban foglalkoztatják.

...És Svédország?

Stockholm. A nemzetközi politikai köröket egyre inkább foglalkoztatja a kérdés: semleges marad-e Svédország háború esetén. Svédországnak olyan vasérctelepei vannak, amit Németország háború esetén nem nélkülözhet. Ezenkívül Németország ellenfelei háború esetén Dániában, vagy Svédországban repülőbázisokat létesítenek. Végül megoldásra vár az a kérdés, hogy kinek jutnak Dánia élelmiszer tartalékai?

Svédország kormányja és népe egyetért abban, hogy háború esetén mindent meg kell tenni Svédország semlegességének megőrzéséért. Ezért nagy tartózkodással kell fogadni azokat a híreket, hogy Svédország háború esetén kész beszüntetni ércexportját Németországba.

Svédország attól tart, hogy ezt a lépést Németország a semlegesség megszakításának minősítené és erőszakkal venné el a vasércet. Ezért Svédország inkább akar ércet szállítani Angliának és Németországnak is, mint a világháború idején tette. Miből fog fizetni azonban Németország, amelynek sem devizája, sem aránya, — ez már

ülésén a kormány ünnepléses nyilatkozatot tesz, hogy úgy Anglia, mint Franciaország a megtámadott Lengyelországot segítségére siet annak dacára, hogy előzetesen az érdekeltektől állampodás között semmiféle ilyen irányú irásos megállapodás nem volt. A német csapatmozdulatokról szóló híradás folytán attól lehetett tartani, hogy a német-lengyel viszony végzetesen elmérgesedik és ezért Chamberlain miniszterelnök, továbbá Halifax külügyminiszter felvették az összekötést úgy Párisban, mint Varsóban és azonnali választ kértek. A "Times" cikke végül megállapítja, hogy a német jegyzéknek nem volt ugyan ultimátum jellege, de éppen ezért kell a nagyhatalmaknak haladéktalanul állástfoglalni, nehogy ezt a szigoruhangu jegyzéket ultimátum kövessék.

Varsó oszondesíti a kedélyeket

Varsóból jelentik: Hivatalos helyen hangsúlyozták, hogy Beck külügyminiszter londoni útját még a nemzetközi események bekövetkezése előtt határozta el és hogy a külügyminiszter utazásának programja módosítást nem szenved. Kihangsúlyozták azonban, hogy a közvélemény a lengyel külügyminiszter londoni útjától

szenzációkat ne várjon.

Gorth és Gamelin tanácskozása Párisban

Londonból jelentik: Itteni diplomáciai körök szerint erősen csökkent a támadást elítélő vélemény. Az angol külügyi politika pillanatnyilag elejtette az orosz szövettel való szorosabb érintkezést, viszont egyes sajtómegítélés szerint Lengyelország támogatása még korántsem tisztázott, mert Lengyelországnak külföldi politikai nehézségei vannak. Ezzel szemben az angol lapok rendkívül fontosnak tulajdonítanak Gorth, az angol birodalmi haderők vezérkari főnöke és Gamelin találkozásának. A két vezérkari főnök szerdán három órán keresztül folytatott bizalmasabb megbeszélést és még tolmács sem volt jelen. Az angol sajtó kiemeli, hogy a világháború óta nem volt olyan fontos katonai esemény, mint a két ország vezérkari főnökének megbeszélése.

Agyu-szörnyek költözése a Maginot-vonalban

Párisi jelentés szerint Guy de la Chambre légügyi miniszter a francia vezérkar több tábornokával tegnap Reimsbe érkezett, ahonnan autón elindult a kíséretében lévő tábornokokkal együtt a Maginot vonalnak a megszemlélésére. Az erődítményekbe két hét óta szállítják a nehéz, kőberű ágyukat, azokat a legújabb típusú monstrumokat, amelyek hatása minden képzeletet felülmúl. A jövő héten Franciaországi érkezik Sir Kingley Wood angol légügyi miniszter, aki szintén megtekinti a Maginot-vonalat. A két miniszter között nagyfontosságú tanácskozások folynak majd le.

más kérdés. Ha a háború elindul, Németország helyzete még súlyosabb lesz. Svédországnak tar-
tanak attól, hogy Anglia — esetleg a Szovjet — nem fogják megengedni a skandináv államoknak, hogy ércet — azaz municiót szállítsanak Németországnak. Stockholmban azt hiszik, hogy Anglia nem akarja Svédországot Németország karjába kergetni, ami azonban megtörténne, ha blokáddal arra kényszerítenék Svédországot, hogy semmit se szállítson Németországnak. Ez azonban nem elég ok a német presszióra, miután Svédország megfelelő élelmiszer tartalékokkal rendelkezik — kb. 140 millió korona értékben. Hosszu időre ez sem elég.

Más lenne a helyzet és Svédország rögtön felhagyna semlegességével, ha a németek elfoglalnák Dániát. Svédország ebben az esetben kénytelen lenne lemondani ideáljáról.

Arra a kérdésre tehát, hogy a német municiógyáraknak elengedhetetlenül szükséges vasércet Svédországtól elegendhet-e a háború tagadóját kell választanunk, mert Svédor-

szág, nem lévén megfelelő katonai ereje, nemcsak hogy nem folytathat független politikát, de nehéz lesz számára a semlegesség megőrzése.

Hitler óriási hadihajó vízrebocsátásával válaszol Chamberlainnek

Londonból jelentik: Angol politikai körökben úgy tudják, hogy Hitler birodalmi kancellár a jövő szerdán nagy beszédet mond Wilhelmshavenben. Londonban nagy várakozással tekintenek a kancellár beszéde elé és a Daily Express úgy tudja, hogy Hitler ebben a beszédeben válaszol Chamberlain birminghami beszédére.

Berlini jelentés szerint Hitler kancellár szombaton fog Wilhelmshavenben megjelenni és beszédet mondani. Azon a napon lesz a Tirpitz admirálisról elnevezett óriási cirkálóhajó vízrebocsátási ünnepe az említett kikötőben.

Az olasz sajtó Daladier beszédéről

Róma. A Popolo di Roma pénteki számában vezércikként közöl „Bezárt kapu” címen Daladier francia miniszterelnök legutóbbi rádióbeszédéről és megállapítja, hogy a nemzetközi helyzet ismét bizonytalanná vált és Európára újból zavaros idők várnak. Daladier ahelyett, hogy egyenesen a felvetett problémákkal

foglalkozott volna, általános és mellék kérdések ügyében szállt vitába Mussolini miniszterelnökkel. Miután Daladier beszéde azt jelenti, hogy Franciaország csak azzal a feltétellel hajlandó tárgyalni, ha Olaszország nem kér semmit. Olaszország nem tesz mást, mint tudomásul veszi Franciaország „Soha” kiáltását. Franciaország az utolsó időben sokszor mondta ki azt a szót, hogy „Soha”, de az események folytán ezt mindig megbánta — írja a Popolo di Roma.

után megköszönte az aradi közönségnek a meleg fogadtatást, rátért arra, hogy jelenlegi előadása során az örök francia szellemet — amely mindig az emberiség érdekében gyújtotta meg a felvilágosító fáklyát — szeretné ismertetni. A püspök szavait számítalanszor a közönség tapsban megnyilvánuló tetszésnyilvánítása szakította félbe. Ezután tért rá az előadás lényegére: A kortárs Franciaország vallási erejére és vallási életének és szellemiségének ismertetésére. Színes, változatos előadásából kiviláglott, hogy Franciaország, ahol tökéletes vallás-szabadság uralkodik, teljesen keresztény szellemű, a keresztény fogalom legnemesebb értelmében.

A rendkívül érdekes előadás során Páris püspöke bizonyosságot tett arról, hogy kiváló szónok, aki közvetlen előadásmódjával mindvégig lekötötte a hallgatóközönség figyelmét.

Monseigneur Henry Beaussart püspököt előadása befejeztével hosszasan ünnepelte a közönség, amely a Királyhimnusz felcsendülése után este hét órakor oszlott szét.

A párisi püspöknek a Kulturpalotában elhangzott előadása alkalmával mutatta be dr. Magier Andrei püspök, dr. Lakatos Otto szentszéki tanácsost, aki a római katolikus püspöknek ajánlotta, hogy nani miséjét a minorita templomban mutassa be. Páris püspöke örömmel fogadta a meghívást és szombaton reggel 9 órakor jelenik meg a minorita templomban, ahol misét mond. A Kulturpalotában bemutatták Tarnóczy Lajos aradi református lelkészt, ezenkívül a katonai és polgári hatóságok számos képviselőjét is, akik a görög keleti püspöki palotában szombaton délutén 1 órakor kivétel nélkül megjelennek Monseigneur Henry Beaussart párisi püspök tiszteletére rendezett diszebeden.

Az aradi Kulturpalotában

A vallásos Franciaországról beszélt Beaussart párisi püspök

Szombaton reggel az aradi minoriták templomában tartja miséjét Páris püspöke — Délben Magier Andrei dr. orthodox püspök ad diszebedet a magas vendég tiszteletére

Pénteken a déli órákban gépkocsin érkezett meg Temesvárról Aradra Monseigneur Henry Beaussart párisi püspök, aki romániai körútja során Aradon is előadást tartott a franciaországi vallási viszonyokról. Monseigneur Henry Beaussart aradi tartózkodása alatt dr. Magier Andrei orthodox püspök vendége, aki tiszteletére szombaton déli egy órai kezdettel a püspöki palotában diszebedet ad. Ezen a diszebeden a város egyházi, katonai és polgári hatóságainak képviselői és előkelőségei is részt vesznek.

A párisi püspök nagy érdeklődéssel várt előadását a Kulturpalota disztermében tartotta meg. Délután nagy tömeg érdeklődő, élén Stinghe Dumitru ezredes, prefektussal és dr. Vlad Alexandru tábornok, polgármesterrel várta a magas egyházi méltóságú francia vendég érkezését. Hat óra előtt 10 perccel gördült a Kulturpalota oszlopcsarnoka elé a gépkocsi, amelyben Monseigneur Henry Beaussart és dr. Magier Andrei orthodox püspök foglaltak helyet. A párisi püspököt először Stinghe Dumitru ezredes, prefektus és Vlad Alexandru tábornok, polgármester üdvözölték. A meleghangú üdvözlés után, amidőn a párisi püspök kíséretével a Kulturpalota előcsarnokába ért, a görög keleti teológusok kórusa fogadta üdvözdő dallal.

A Kulturpalota disztermét már zúfolásig megtöltötte a közönség, amikor a baloldali proscenium pályán megjelent Henry Beaussart püspök és dr. Magier Andrei görög keleti püspök. A közönség tapsát szívélyes mosollyal köszönte meg a magas egyházi méltóságú vendég. Miután helyet foglaltak, szítlebbent a függöny és az iskolás gyermekek kórusa elénekelt a „Marseillaise”-t, amelyet a közönség állva hallgatott végig. Ezután egy román dalt adott elő a kiváló gyermekkórus, amelynek mindkét műsorszámát zúgó tapsvihár követte.

A gyermekkórus szereplése után került sor Monseigneur Henry Beaussart érdekes előadására: „Les forces religieuses de la France contemporaine” címmel. Páris püspöke az emelvényen dr. Magier Andrei püspök kíséretében jelent meg, aki román nyelven üdvözölte:

— Arad vendége az emberi lélek pásztora, — mondotta többek között. — Nem politikai, nem tudós beszéd hoztátok, hanem a lelkiatyja...

Üdvözlő beszédét ezután francia nyelven folytatta és a meleghangú köszöntést Páris püspöke mély fejhajtással köszönte meg.

Monseigneur Henry Beaussart ezután francia nyelven üdvözölte az egyházi, polgári és katonai méltóságokat, akiknek sorában ott láttuk Georgescu P. Petre helyőrségi parancsnokot, Stinghe Dumitru ezredes-prefektust, dr. Vlad Alexandru polgármestert, dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsost, aradi plébánost, Frint Lajos evangélikus szuperintendensét, Tarnóczy Lajos aradi re-

formátus lelkészt, dr. Vágvölgyi Lajost a nyugati szertartású izraelita hitközség és Sohréber Joachimot a keleti szertartású izraelita hitközségnek képviselőit. Rajtuk kívül az egyházi, katonai és polgári társadalomból számosan hallgatták végig a párisi püspök előadását.

Monseigneur Henry Beaussart püspök mi-

„Olaszország nem engedi magát fogolyként bezárni a Földközi tengeren”

Mussolini pénteken újabb rádióbeszédet mondott

Rómából jelentik: Mussolini jelenleg Calabria-ban tartózkodik, hogy az ottani mezőgazdaság fejlődéséről személyesen meggyőződjék. Utazása közben a Duce Cosenza városában rövid beszédet mondott. Kihangsúlyozta, hogy Franco tábornok végleges győzelme örömmel tölti el minden olasz szívet, annál is inkább, mert a hősi olasz önkéntesek Franco tábornok táborában küzdöttek. Beszéd azokról a jóslatokról, amelyeket a demokraták államokban hangoztattak és rámutatott arra, hogy ezen jóslatoknak épen az ellenkezője következett be, mert a fasizmus Spanyolországban fényes győzelmet aratott a bolsevizmus felett. Végül kijelentette a Duce, hogy Olaszország nem engedi magát fogolyként bezárni a Földközi tengeren.

Calabria lakossága a Ducet mindenütt, ahol gépkocsijával végighaladt, tomboló lelkesedéssel üdvözölte.

Mussolini miniszterelnök Regio városában pénteken délelőtt beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

— Tudjátok meg, hogy a termékeny népek erős népek, a terméketlenek pedig gyengék.

— Amikor ezek a terméketlen népek az aggasztó nyomoruságos csoportjává válnak, ellenállás nélkül meg fognak hajolni a fiatal népek akaratára előtt.

Kijelentette ezután a miniszterelnök, hogy az olaszok évtizedekre számolnak és ezért mindig készek várni, mint olyan néphez illik, amelynek fegyverei vannak és bátor szíve van. Az olasz nép a birodalmat a szárazföldön, a tengeren és a levegőben minden pillanatban és mindenkiel szemben kész megvédelmezni. Néhány együgyű ember az Alpokon túl azt akarta elhitetni, hogy az olasz nép eltávolodott a fasizmustól.

— De a ti lelkes kiáltásaitok — mondotta — ennek épp az ellenkezőjét bizonyítják. Az olasz nép és a fasizmus egyet jelent, az olasz hadsereg és a nép egyet jelent. Az olasz nép ezt kész lesz

mindenkor bebizonyítani és ezért biztos a győzelmében.

A tömeg, amely a fascio erkélyéről beszélő Mussolinit hallgatta, sokáig éltette és ünnepelte a Ducet.

Felgyújtották az eperjesi zsidó templomot

Pozsony. (Rador.) A szlovák hatóságok titkos rádióleadóállomást lepleztek le Eperiesen, amelynek segítségével rémhíreket terjesztettek a lakosság körében. Tizenegy embert előzetes letartóztatásba helyeztek. A szlovák lakosság ezen a ténnyel felháborodva, felgyújtotta a város zsinagógáját.

Cáfolják az orosz-kinai katonai szövetség híreit

Moszkva. (Rador.) Hivatalos helyen érélyesen megcáfolják a külföldi sajtóban megjelent azon híradást, hogy Kína és a Szovjetunio katonai szövetséget kötöttek egymással.

URANIA premiernozsa TEL: 12-82

Ut a g, armatokhoz, a világpoltika gyűjtőpontja:

„SZUEZ”

Aktuális, milliók világláger.

Loretta Young, Tyrone Power, Annabella

3 (mérs.) 5. 7.15 és 9.30.

Vigyázat: április 1!

Történelmi tréfák, híres április 1-i kalandok

Április elsőjén szinte hagyományos kísértésbe jönnek az emberek, hogy megtréfálják egymást.

A kedves bosszuság már kora reggel kezdődik. Vigyáznunk kell, mikor a kabátot felhuzzuk, mert könnyen lehet, hogy az ujjai be vannak varrva. Jól meg kell néznünk a tojástartót, melyet reggelhez kapunk, mert lehet, hogy üres héj csupán, melyet a megnyitott végével lefelé tették bele a tojástartóba. Meg kell nézni a kabát hátát, nincsen-e valami tréfás cédula ráülve. Légy gyanakvó, ha cigarettával kínálnak, felrobbanhat a szádban, mikor rá akarsz gyújtani. A telefon máskor is bosszuságot okoz, de a bosszuságnak valóságos szócsovévé válik április elsőjén. Hamis meghívások, megrendelések és értesítések miatt kell percenként feljeleni a karosszékből.

Tréfa-ipar

Külön ipar létezik Európában, mely az áprilisi tréfák kelleit állítja elő. A tréfák jegyzéke, melyet egyik vezető cég adott ki, egész kis érdekes könyvet tesz ki. Kiválaszthatod belőle a legpokolibb ötletet arra, hogy embertársadat bosszantsd. Találsz ott gyufát, mely menthetlenül eltörik, ha meg akarod gyújtani, gyönyörű cigarettát melyben szalma van dohány helyett. Vásárolhatsz gyümölcsöt, tortát, kekszet és csokoládét, mely izetlen gumiból van. Kapható mesterséges „tintafolt” vékony fekete papírból, főként pedáns háziaszonnyok kétségbeesésére. Ugyanerre a célra szolgál egy elmés fémkészület, mely ha leesik, pontosan olyan zajt csinál, mintha a teáskészlet tört volna széjjel a padlón. Mulatságos dolog az írón is, melynek hegye gumiból készült. Egy schillingért kapsz egy horitékot, melyet barátodnak elküldesz, ki gyanútlanul felbontja, mire egy papírból készült, pillangó libben ki a borítékából s pár pillanatra repked a szobában. Durvább lelkek számára van raktáron ágyba dugható csörgőkigő, nyivakoló szék és bizsombó.

Háborus „viccek”

De az igazi áprilisi tréfacsináló nem folyamodik ilyen technical segédesszközökhöz. Pusztán képzellettel különböző dolgokat lehet csinálni. Egy oxfordi diák úgy tréfálta meg a hatóságokat, hogy londonból táviratilag bejelentette egy exotikus herceg érkezését, a városi előkelőségek kivonultak a pályaudvarra s csak egy órán át tartó ünnepélyes várakozás után jutott eszükbe, hogy április elsője van. A háboru alatt egy egész regimentet vonultattak ki esőben, ami nem ritka áprilisan, hamis rendelettel. A vezető tiszte, kit el lehetett bolondítani, elmozdították.

A történelem is feljegyzett egy-két kiemelkedő áprilisi tréfát. 1860. április elsőjére meghívót kapott több londoni előkelőség egy a Towerben tartandó ünnepségre. A meghívó hivatalos volt és tökéletesen utánozta az ilyen alkalmakkor küldött meghívók hangját. Senki sem kételkedett. Előkelő fogatok százai sorakoztak fel a Tower kapuja előtt a kijelölt napon. A királynő jót nevetett a csínyen.

Nem jó okosnak se lenni...!

Súlyos kellemetlensége volt némelyeknek amiatt, hogy április elsőjén fut elővigyázatosak voltak. Az angol külügyi hivatal egyik fiatal tisztviselőjét egyik áprilisi elsőjén csufosan megtréfálták: Egy nem létező gróf meghívta egy nem létező vidéki kastélyba. A fiatalember nem vette szívére a dolgot, de elhatározta, hogy a jövőben nem megy egykönnyen lépre. A következő év április elsőjén felhívta valaki telefonon, aki magát a külügyi államtitkárnak mondta. A fiatalember nem ismerte meg a hangot s olyan hangnemen válaszolt, amelyre nem volt még példa a diplomáciai beszélgetésekben. Sainos, kiderült, hogy a hívó valóban a külügyi államtitkár volt. A fiatalember egy hét múlva már pakkolt s Közép-Afrika egyik legforróbb vidékén levő angol konzulátusra utazott, ahova áthelyezték.

Az áprilisi tréfa néha a törvényszéken végződik. Egy berlini bankár, ki közismerten zsugori volt, az április elsőjére virradó éjszakán nem volt otthon. Közben egyik barátja óriási mulatságot rendezett a zsugori bankár házában. Élénkraját teljesen kifosztották: borait és pezsgőit megitták s az egész házat felfordították. A zarda reggel hazajött s iszonyodva nézte a pusztítást. Barátját beperelte.

Nemzedékről nemzedékre

Vannak családi tréfák, melyeket nemzedékről nemzedékre ismételnék. A fiatalabb testvért április elsőjén elküldik a patikába, hogy hozzon 10 leiert galambtejet, vagy a könyvkereskedőhöz, hogy megvegye „Éva nagymamának történetét”, vagy a cipészhez, hogy adjon „cipőfűzőhöz való olajat”. A gyógyszer-

részeket felhívják április elsőjén, hogy kapható-e nálunk „légy- vagy verébkönny por formájában”.

Az áprilisi tréfa ősrégi. Eredetéről keveset tudunk. A középkorban szerencsétlen napnak hitték április el-

Egy jól sikerült tréfa

... Egy lotharingiai herceg feleségével együtt politikai okokból saját várának foglya volt. A hercegi pár parasztruhába öltözve, április elsőjén kiszökött a városból. Az őrtálló katoná kiengedte őket, egy szemben jövő paraszteleány azonban felismerte az uralkodókat és ezt azonnal el is mondta szerelmesének, az őrnek. A katoná áprilisi tréfának tartotta az egészet, de ennek dacára jelentést tett tisztjének.

A tiszti, sőt a vár parancsnoka is eleinte szintén felültetésnek vélte a dolgot. Nyolc óra telt el, míg végre a hercegi párt lakosztályukban keresték. Ezalatt a szökevények elérték a határt. Képzeltetik a várparancsnok bosszuságát, mivel maga az áprilisi járatta az áprilist.

A következő eset Franciaországban történt:

Napoleon is...

1805. április 1-én Regnauld de Saint-Jean d'Angely és Carion de Nisas francia nemeseket valaki hamisított miniszteri aláírással ellátott levéllel Napoleonhoz hívatta. Az urak meg is jelentek a császár előtt, ki mitsem tudott a dologról. Csak akkor jöttek rá, hogy áprilisi tréfáról van szó. Regnauld heves haragra lobbant az ismeretlen levélíró ellen, de Carion feltalálta magát és így szólt:

— Sire, nem panaszkodom, mert így alkalmam nyílt felséged előtt hódolatomat bemutatni!

sejét Állítólag Judás ezen a napon született, vagy lelt öngyilkos. A régi görögök vidám és vad tavaszi ünnepeket tartottak április első napjaiban. Hasonló ünnepeik voltak a hinduknak. A rómaiak ugyancsak „holond ünnepeket” tartottak ebben az időben. Sőt a klasszikus szerzők beszámolnak egy-két áprilisi tréfáról is. Egyesek szerint az emberek áprilisi tréfálkozó kedve összefügg e hónap szeszélyes időjárásával.

Angliában a 16-ik században elnyomták és betiltották az áprilisi tréfát, csak a 18-ikban újították fel. Swift már több áprilisi tréfáról számol be.

Németországban a legújabb időkig az ulságok is megtréfálták olvasóikat április elsőjén. A legképtelenebb híradsokat hozták erre a célra készített fénykép felvételekkel illusztrálva. A végén már nem lehetett komoly hírt sem közölni az április elsőjei számban, mert nem hitték el. Franciaországban is hagyományos az áprilisi tréfa, melyet „áprilisi hal” néven ismernek.

Napoleon nevetett, kedvesnek találta a tréfát és sokaknak el is mondta.

...A régi Ausztriában április elsőjét szerencsétlen napnak tartották s azt állították, hogy akkor bármit kezdjenek is, nem sikerül. A babona szerint az évnek harminc ilyen szerencsétlen napja volt, melyeknek nevei szerencsére már feledésbe mentek. Helyüket a péntek foglalta el.

Kolozsvári eset

A régi Kolozsvárról beszéltek ezt a kis történetet: Krasznai Miska, a színművész mindig kész volt másokat megtréfálni. Egy grófi pártfogója elhatározta, hogy egyszer 5 fog vele áprilist járni. Kihívatta tehát a színházból azzal, hogy Telegi Sándor meghalt Krasznai a hírt hallva, sarkonfordult és elrohant.

— Azonnal sürgönyözzök a Budapesti Hirlapnak! — kiáltott vissza.

A gróf ijedten sietett utána, mert nem akarta, hogy a hamis hír elterjedjen. Csak a postánál érte utól Krasznai már várta és diadalmasan kérdezte tőle:

— Nos, ki járt áprilist?

...Mit tagadjuk, velünk is sokszor megessett, hogy áprilisba küldtek. A múlt kőden régi tavaszok mosolya, könnye ragyog át és újra fülünkbe cseng a csufolódás:

— „Április bolondia, május szamara!”

Jóváhagyta a királyi helytartó Aradváros 105 és félmilliós költségvetését

29 és félmillió leit irányzott elő a város az új beruházásokra

A közelmúltban részletesen beszámoltunk Aradváros új költségvetéséről. Ezt a költségvetést dr. Bejan Romulus alpolgármester előterjesztésére dr. Marba Alexandru temestartományi királyi helytartó némi módosítással jóváhagyta. A módosítás a kéményseprési monopóliumból származó jövedelemtöbbletnél állott be, amely előreláthatólag magasabb lesz, mint ahogyan azt eredetileg előirányozták.

Aradváros 1939—40. évi költségvetésének a végösszege 105 millió 507 ezer 215 lei.

Az új költségvetés beruházási tételeinek végösszege 29 millió 500 ezer leit tesz ki és az említett tételek közül a fontosabbak a következők:

Két motorfecskendő a tűzoltóság részére 1 millió lei, új utak építésére 2 millió 300 ezer, utak karbantartására 2 millió 276 ezer 65, az uccák

aszfaltjának karbantartására 1 millió 880 ezer, a várhid és az ujaradi hid befestése 1 millió 200 ezer, a Mosóczy-telepi népfürdő építésére, illetve berendezésére 1 millió 400 ezer, a városháza átalakítására 2 millió 950 ezer,

a színházépületnek üzemeltetési átalakítására 5 millió 800 ezer, a Palace kávéház átalakítására 3 millió.

a halottas csarnok építésére 2 millió 300 ezer, városi csarnok építésére 2 millió, négy földalatti helyiség létesítésére 1 millió 600 ezer, valamint iskolák és óvodák berendezésére 1 millió 500 ezer lei.

A fentiekben olyan munkálatok is szerepelnek, amelyeket a város öt éves terve foglal magában. Így tehát ennek a tervnek első esztendőjében a tervezett beruházásokból a város vezetősége a fentieket kívánja megvalósítani.

A szlovák kormány hajlandó bizonyos engedményekre

Pozsonyból jelentik: A Havas távirati iroda pozsonyi tudósítója ismerteti Magyarországnak Szlovákiával szemben támasztott követeléseit. E szerint a magyar kormány 1700 négyzetkilométernyi területet követel, amelyen 139.000 ember él, köztük 34 ezer rutén.

A szlovák kormány a magyar követelésekre azzal válaszolt, hogy azt a határrészt, a mely most vita tárgyát képezi, a versaillesi békekonferencia határmegállapító bizottsága jelölte ki és azt Volosin autonóm kormánya is elismerte. Magyarország pedig március 16-án kijelentette, hogy tiszteletben tartja Szlovákia keleti határait.

A szlovák kormány — írja a Havas — eddig még nem fordult Németországhoz ebben az ügyben. A szlovák kormány hajlandó bizonyos engedményekre, ha magyar részről is ilyenben részesül. A szlovák kormány a Pozsonytól délkeletre levő határvonal kigazitá-

sát kéri olyképpen, hogy a pozsonyi területen haladjon át és ne érintsen magyar területet.

Tervezet

a polgári és katonai egészségügyi
szolgálat együttműködésére

Bucurestiből jelentik: Dr. Marinescu tábornok egészségügyi miniszter megbízást kapott arra, hogy tervezetet dolgozzon ki a hadsereg vezérfelügyelőségének és az egészségügyi minisztériumnak együttműködéséről.

CORSO-MOZGO 3, 5, 7, 15, 9.15

STELLA DALLAS

Barbara Stanwyck, John Boles, A. Shirley

PARAMOUNT HIRADO

Dr. Magier Andrei

aradi görögkeleti megyéspüspök

husvétii pásztorlevele

Magier Andrej dr., Arad püspöke a husvétii ünnepek alkalmából pásztorlevelet adott ki, amelyet husvét első napján olvasnak fel a templomban a lelkészek. A püspök pásztorlevele a következőket tartalmazza:

— Krisztus feltámadott!

„Szeretett gyermekeim! vettétek-e észre, hogy ahányszor csak a tavasz beköszönt, milyen hatalmas harcot vív a természet? A tél még jégköntöse alatt akarja tartani a földet, felhőivel elzárni igyekszik a jótékony napsugarakat, de a nap ereje lassan megtöri a tél ellenállását és aranyló sugaraival áttöri a felhőket, fényvöndörbe borítja a földet és mindent új életre hív. Ez az élet és a halál harca, amely szemeink előtt folyik le minden esztendőben. Az élet a természetben mindig legyőri a halált, mint ahogyan az Isten is élő, aki a természet vezérszárait kezeiben tartja.

— Krisztus feltámadása minden keresztény számára a lelki tavaszodást, az újjászületést jelenti. A feltámadás előtti várakozás hasonló ahhoz a felhővel borított égbolthoz, amely a tavaszi rügyfakadást megelőzi. Krisztus azután, miként a tavaszi napsugár, — felénk fordítja arcát. És mint a vihar után a fellegek, oly gyorsan tűnik el arcunkról a szomorúság.

— Szeretett gyermekeim! Olyannyiszor ünnepeztük már meg a Feltámadást, hogy lelkünkben csak fényességnek és égi magasztosságának kellene lennie. Miért nem él tehát lelkünkben maradéktalanul az elpusztíthatatlan életöröm és miért hatalmaskodik el lelkünkön a keserű halálfélelem? Miért van az, hogy a Feltámadás egét elhomályosítják a kételkedés és a hitetlenség felhői? Az öröm nagy napján miért sirunk, miért vagyunk szomorúak és nyugtalanok? Nem létezik igazi husvétii öröm lelki újjászületés nélkül. Az életünket évekkélményekkel és minden esztendő újabb bölcsesség-lámpákkal és tapasztalatot hoz számunkra.

— Vannak emberek — mondotta Szt. Gri-

gore teológus — akik, mivel nem látják testi szemekkel, mint válik el a test a lélektől, mint porlad el a test és keveredik össze más anyaggal, kételkednek a Feltámadásban. Éppenugy, ha látják a száraz emberi csontokat, alig tudják elhinni, hogy ezek ismét felvegyék magukra az emberi testet és új életre keljenek. Ezek, ha nem is hisznek a keresztény vallás tanításai alapján, hívökké kell válnanak a józan gondolkodástól serkentve. Mert mit mutat nekünk a mindennapi élet, ha nem feltámadásunkat? Vagy nem látjuk a levelüket vesztett, ágakkal égnek meredő fákat, melyek a tavaszi napsugártól újjáélednek, feltámadnak? Nézzük akkor a földbe elvetett magot, amely oly kicsiny és mégis hatalmas nagy fa nő ki a földből az idők során. Ha ezt látjuk, nem vetődik fel önkéntelenül is a kérdés: vajon hol rejtőzött el a kis magban a hatalmas fa, az ágak, a levelek és a gyümölcsök? Ha ez nem csodálatos, akkor miért volna lehetetlen, hogy az Isten ismét életet önt a porrá vált testbe?

— Szeretett gyermekeim! A mi országunk az elmúlt évben új államéletbe fogott, amelyet nemzeti újjászületésnek nevezünk. Alkalmunk nyílik megérteni, mi ennek a fogalomnak a mély keresztényi értelme. Aki „újjászületésre“ gondol, az bizonyára új életre, szebbre, tisztábbra is gondol. Amint minden újjászületés a lélekből indul ki, mivel az ember lelkileg születik újjá, így a nemzeti újjászületés is egy lelki megújodást jelent, tisztultabb hitet az Istenben. Mi, románok is olyan küzdelmek között élünk, amelyből egy jobb élet tavaszának kell fakadnia. Krisztus feltámadása az újjászületés forrása. Egy új élet magasztossága kell, hogy valamennyi keresztény lelkét átthassa, minél mélyebbnek kell a Megváltóban levő hitnek lennie. Amintohogy minden virág a nap felé fordítja fejét, hogy befogadja az aranyló sugarak melegét, ugy kell nekünk is Krisztus felé fordulnunk, hogy az újjászületés fénye éljen bennünket. Jézus Krisztus legyen veletek!

Pál jugoszláv régensherceg rokonai látogatásra Bajországba utazik

Berlinből jelentik. A Havas távirati ügynökség jelenti, hogy Pál jugoszláv régenshercegnek közeli látogatásával számolnak Bajországba, ahol sógnőjét Toering grófnőt fogja meglátogatni.

A német külügyminisztériumhoz közelálló körök nem cáfolják a látogatás hírét, amely alkalmat nyújtana a régenshercegnek arra, hogy találkozzék Hitler kancellárral, de hozzáfüzik,

hogy ennek a látogatásnak még időpontját sem állapították meg.

Zágrábban a horvát parasztpárt és a szerb ellenzéki pártok képviselői a jövő héten közös tanácskozást tartanak, amelyen Macsek, a horvát parasztpárt vezetője elnököl. Ugy tudják, hogy Macsek még a jövő hét folyamán Belgrádba megy és megkezdí tanácskozásait Cvetkovics miniszterelnökkel a horvát—szerb viszony végleges és kielégítő rendezése céljából.

A jugoszláviaival egyidejűleg

Szombaton már életbelép az új román—francia kereskedelmi szerződés

Hatvan százalékos vámkedvezményt nyújt Franciaország a két országnak

Páris. (Rador.) Csütörtökön este ünnepélyes külsőségek között

parafálták a román—francia kereskedelmi megállapodást a külügyminisztériumban.

Tatarescu, Románia párisi nagykövete pénteken kihallgatáson jelent meg Bonnet külügyminiszternél és Gentin kereskedelmi miniszternél.

A kereskedelmi megállapodás szombaton lép életbe. A vonatkozó tárgyalások hat hónapot vettek igénybe. Ugyanekkor lép életbe a francia—jugoszláv kereskedelmi szerződés is. Ugy Romániában, mint Jugoszláviában

az árszint 25 százalékkal magasabb, mint Franciaországban.

Ennek főleg a magas devizaárfolyam az oka. Másrészt a német versenytárs Középeuróában minden mezőgazdasági terméket a világ-

piacon kialakult árnál jóval drágábban vásárol össze. A jugoszláv és román export összessége — a petróleumtermékek exportjának kivételével — mezőgazdasági termékekből áll és Franciaország, amely maga is mezőgazdasági állam, ezeket a termékeket nem tudja felvásárolni. Ennek az a következménye, hogy a gyakorlatban a két állam többet importál Franciaországból, mint amennyit kivisz.

Ezen körülmény folytán szükségesnek mutatkozott, hogy az érdekelt államok közötti gazdasági egyensúlyt új módzatokkal állítsák helyre. Itt elsősorban a vámtarifák leszállítása jöhetett számításba és e tekintetben

Franciaország Jugoszláviának és Romániának

60 százalékos vámkedvezményt nyújt.

A kereskedelmi megállapodás nagymennyiségű petróleumterméket biztosít Franciaország-

számára. A lekötött mennyiség kétszer akkora mint 1938-ban volt, vagyis összességében

200—300 millió frank.

az elmúlt évi 150 millió frankkal szemben. A kereskedelmi szerződés a legteljesebb mértékben biztosítja a francia kereskedelem eddig élvezett előnyeit a román piacon.

Párisból jelentik: A francia—román kereskedelmi szerződés megkötése után Bonnet külügyminiszter örömet fejezte ki a jó eredményért és kifejtette, hogy a most aláírt egyezmény újabb megnyilatkozása a két ország közötti együttműködésnek és a szoros barátságának. Ez az együttműködés és barátság egyik feltétele a békének. A külügyminiszter végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövőben a francia—román barátságot még jobban kimélyítik. Tatarescu párisi nagykövet Bonnet beszédére válaszolva utalt arra a kedvező kilátásra, amelyet az új szerződés nyújt.

Lebrun marad újabb két évre a francia köztársaság elnöke

Páris. (Rador.) Tegnap este a francia kamara és a szenátus elnökei felkeresték Lebrun köztársasági elnököt az Elysée palotában és felkérték, hogy újabb két évre vállalja a francia köztársaság elnöki tisztségét. Valószínű, hogy Lebrun kedvező választ fog adni és így ő marad továbbra is a köztársasági elnök.

A szenátus és a képviselőház előrejelhetőleg Lebrun elnök újból való megválasztása mellett dönt. A szocialisták és a kommunisták Lebrun ellen foglalnak állást, a közép- és a jobboldal az elnök személye mellett, míg a radikálisok állásfoglalása még nem ismeretes. Lebrun maga még függőben tartja a kérdést, hogy vállalja-e vagy sem, de egy személyes barátjának azt a kijelentést tette, hogy újból való megválasztását teljesen alkotmányellenesnek tartja. Amennyiben azonban a mai szülys időszakban szükség volna arra, hogy helyén maradjon, hajlandó vállalni az elnökséget.

Horthy magyar kormányzó kihallgatáson fogadta Göbbels dr. német propagandaügyi minisztert

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó szerdán kihallgatáson fogadta a Budapesten tartózkodó Göbbels dr. német propagandaminisztert, majd Teleky gróf miniszterelnököt és Hóman Bálint kultuszminisztert látogatta meg. Göbbels csütörtök reggel folytatta útját Athén felé.

Göbbels egyébként tegnap délután megérkezett Athénba, ahol Cocias miniszter athéni kormányzó, valamint a német követség személyzete üdvözölte. Budapestről a propagandaügyi miniszter először Belgrádba repült, ahol a német követ és a jugoszláv légi haderő legfőbb parancsnoka fogadták. Göbbels miniszter több napon keresztül szándékszik Athénban maradni.

Tíz napon belül

megkezdik a cseh és morva protektorátus beszervezését

Munkatáborokba kerülnek a cseh és a morva katonaköteles ifjak

Prága. Henlein Konrád, a cseh és morva protektorátus tartományi vezetője kijelentette Hácha volt köztársasági elnök és a cseh kormány tagjai előtt, hogy mindazok a hírek, amelyek a cseh és morva protektorátus tervének feladásáról szólnak, hamisak. A két protektorátus beszervezése tíz napon belül föltétlenül megkezdődik.

Prágai sajtójelentések szerint a német kormány úgy döntött, hogy a 21 évet betöltött cseh és morva ifjakat munkaszolgálatra kötelezi. A munkatáborokat német mintára szervezik meg, a csehek és a morvák azonban tovább szolgálnak majd, mint a német ifjak, miután mentesek lesznek a másfajta katonai szolgálattól.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőncim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre ... 840 lei // Negyedévre 210 lei
Félév ... 420 // Egy hónapra 70

Nektár és Ambrózia

Közismert dolog, hogy a franciák nagy hível a jó könyv mellett a jó itókának is. Nem is annyira a pezsgőnek, melyet idekint is ünneplő alkalmakra tartoztatnak, mint inkább a boroknak, Bourgogne, Bordeaux, Anjou, Provence nemes termékeinek. Hogy a nyolc-éves francia iskolásgyerek tászkája mellé erősített üveg csében víz magával „szilveresítőül” egy kis horoszkóp, ez ma már külföldön sem ritkák. Hogy nincs olyan szegény francia, akinek asztaláról hiányozhatna a „fél-liter vörös”, ezzel is tisztában van mindenki. Most azonban az egyik legkomolyabb hivatalos fórum olyan merőben újszerű intézkedést tett, amely talán még a fenti példánál is ékesenszólóbban igazolja, milyen rendkívül fontos tényező odakint a bor... A francia hadtengerészet élmezőnyű vezetésége ugyanis elhatározta két tartályhajó építését. Ezeknek a borral megölt üsző páncélnak az lesz a feladatuk, hogy meghatározott ideig vesztegelve valamelyik nagyobb francia hadikikötőben, szivattyúval segítségével ott a helyszínen tüzes nedűvel lássák el azoknak a hadihajóknak tengerészeti, kik bármily okból ritkán mehetnek a szárazföldre. Vagyis a francia matrónának ezúttal nem kell busulnia, ha kifogy a készlet máris megjelenik a tartályhajó az utánpótlással. Ennél eszményibb, gyorsabb, előzetlenebb „kiszolgálás” igazán elképzelhetetlen. Hogy pedig ez a szerencsés kezdeményezés vagyban fogja emelni a tengeri hadihajó lelkesedését, erre legjobb bizonyosság az általános meglepedés, melyet az örömhír vétele Toulonban keltett. A város utcácait estéknél éneklő, brávózó matrónacsoportok járják be s minden ajkon ott van a két várva-várt tartályhajó kőtől neve: „Nektár” és „Ambrózia”. Azaz Nektár és Ambrózia. A francia hadtengerészet vezetői nemcsak embereik legtitkosabb vágyait ismerik, hanem a görög mitológiát is.

— Tilea visszatér Londonba. Bucurestiből jelentik: Tilea Vjorel, Románia londoni követe, aki már napok óta a fővárosban tartózkodik, újból visszatér londoni állomáshelyére.

— Franco aláírta a kommunistaellenes egyezményt. Rómából jelentik: A Giornale d'Italia szerint Franco tábornok néhány nappal ezelőtt aláírta a kommunistaellenes egyezményt.

— Koncentrációs táborokat létesítenek Szlovákiában. Pozsonyból jelentik: A szlovák hivatalos lap törvényt közöl, amelynek értelmében Szlovákiában koncentrációs táborokat létesítenek.

— Mexikóban telepedik le Miaya tábornok. Oranból jelentik: Miaya tábornok Madrid volt védője, ma Mexikóba utazott.

— Pénzügyi intézetek egyetlen személynek legfeljebb alaptőkékük 10 százalékát hitelezhetik ki. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi szabályozó törvényrendelet-tervnek a pénzügyi életre vonatkozó része előírja, hogy a bankok egyetlen személynek csak alaptőkékük 10 százalékát hitelezhetik ki megfelelő biztosítékok ellenében.

— Carmen Sylva polgármesterét halálra szolgáltatta vonat. Máráséből jelentik: Az állomáson a bucuresti-i gyorsvonat elütötte Filip Barledeanút, Carmen Sylva fűrdőhely polgármesterét. A polgármester a vonatra várt és a sinek között járkálva nem vette észre a betűtő vonatot melynek kerekei darabokra vágták testét.

— Idegen állampolgárok Romániából csak diplomáciai uton szereshetnek be iratokat. Kolozsvárról jelentik: Dr. Tătaru Coriolan királyi helytartó rendeletet küldött a megyefőnökökhöz és a községi előlájáróságokhoz. A rendelet értelmében a jövőben idegen állampolgárok részére különböző bizonyítványokat csak abban az esetben szabad kiállítani, ha azt diplomáciai uton kérték. Eddig ugyanis hozzátartozók vagy megbízottak útján is el lehetett az ilyen ügyeket intézni.

— Ötven banis pótdíjat számíthatnak a vágóhidak a levágott állatok minden kilogramja után. A hivatalos lap tegnapi számában minisztertanácsi határozat jelent meg, amely felhatalmazza az ország összes vágóhidait, hogy a ledolt állatok kilogramja után 50 bani pótdíjat számíthatnak fel az üzem bővítése és korszerűbbé tétele költségének fedezésére. Az új pótdíj nyomán bizonyos, hogy a mészárosok ugyanennyivel felemelik a husárrakat.

— A CFR gyorsvonatjainak üzemeltetése. Bucurestiből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága a közeledő husvéti ünnepekre való tekintettel úgy határozott, hogy a mai naptól kezdve április 16-ig valamennyi személy- és gyorsvonathoz a szükségletnek megfelelően külön pótkocsikat csatolnak hogy az előrelátható nagy forgalmat le tudják bonyolítani.

— Tűz egy bucuresti-i vezülyüzemben. Bucurestiből jelentik: Tegnap reggel hatalmas tűz keletkezett a Falk-féle kelmefestő üzemben. A tűz megsemmisített öt műhelytermet, amelyekben nagymennyiségű ruha volt felhalmozva. A nagy füstre való tekintettel a tűzoltóság csak gázálarokkal tudta megközelíteni a tűz fészekét.

— A KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE! A rendőrség látványossági ügyosztálya közli a nagyközönséggel, hogy a husvéti ünnepekre való tekintettel nélkül a rendőrség semmiféle házibálat, zenés mulatságra engedélyt nem ad és ezért hivatalos helyen felkérjük az érdekelteket, hogy ilyen irányú kérelmeket ne is terjesszenek elő, mert kívánságaik nem teljesíthetők.

— Harmincezer munkás sztrájkbalépett a glasgowi kikötőben. Londonból jelentik: A glasgowi kikötőben több mint harmincezer munkás sztrájkbalépett. A munkások fizetésük jelentékeny emelését kérik. A glasgowi kikötőben harminc hajó horgonyoz és a sztrájk miatt nem tudnak kijutni.

— Az aradvárosi autobuszüzemek igazgatósága közli mindazokkal, akik autobusz-szabadjegyekkel rendelkeznek, hogy ezeknek a szabadjegyeknek érvényét ez év április 15-ig meghosszabbították.

— Öngyilkosság. Csütörtök délután az aradmezei Vadász község egyik kútiban egy holttestet találtak. A megelített vizsgálat folyamán kiderült, hogy a holttest Hajdu Ferenc, helybéli 31 éves lakossal azonos, aki öngyilkossági szándékból vetette magát a kutba. Az öngyilkosság okát egyelőre még homály fedli.

— A „YANKEE CLIPPER” TEGNAP DÉLUTÁN LESZÁLLT LISSZABONBAN. Lisszabonból jelentik: A „Yankee Clipper” amerikai óriási repülőgép tegnap délután 4 óra 25 perckor közép-európai időszámítás szerint leszállt a lisszaboni repülőtéren.

— Meggyilkolták a fővárosban egy gyógyszerésznőt. Bucurestiből jelentik: Borzalmas gyilkosságot fedeztek fel a fővárosban a Ferdinand-ut 49. szám alatt, Georgetta Tâmpianu-Bibicescu negyvenéves gyógyszerésznő lakásán. A gyógyszerésznőt meggyilkolva találták ágyában. Az orvosszakértő megállapította, hogy a gyilkosság egy nappal azelőtt történt. A rendőrség megindította a nyomozást s valószínű, hogy rövi deszen sikerül a gyilkosok letartóztatni.

— Rendőrségi hírek. Depold Ferenc, Calvin-ucca 23. szám alatti aradi szatlas feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, akik 23-án átkulcs segítségével behatoltak lakásába és onnan 8000 lei értékű különböző dolgokat loptak el. Hasonló feljelentést tett az aradi rendőrségen Pohonic István, Episcopiei-ucca 32. szám alatt lakó aradi szabó is, akinek ruhelyébe péntekre virradó éjjel ismeretlen egyének törtek be és több ezer lei értékű ruhát vittek el. Betörők jártak Weiss Margit, Consistorului-ucca 22. szám alatti fűszerüzletében is, ahol 10.000 lei értékű árut loptak el. A rendőrség a fenti ügyekben megindította a nyomozást. — A rendőrség bünyügyi osztálya előállította Groza Maria 47 éves, Blanduziei-ucca 5. szám alatt lakó aradi háztartási alkalmazottát, kinél 22.490 lei értékű különböző tárgyakat találtak, melyek Perényi János, Calvin-ucca 32. szám alatti aradi vendéglős tulajdonát képezik. — Ugyancsak előállította a rendőrség bünyügyi osztálya Vahler Antal 32 éves, Ticu községbeli lakost, aki csütörtök este 10 óra 40 perckor az Apponyi-cég kirakatából 1000 lei értékű párcipőt lopott el. A rendőrség mindkét elfogottat átkísérte az ügyészségre.

Barátnők — egymásközött

— Tudod, én a legtöbb férfit levegőnek tekintem.
— Mondd, szívem, nem árt meg neked a tudgyakorl levegőváltozás?

— FELFÜGGESZTETTÉK A KATONAI INTÉZKEDÉSEK TARTAMÁRA AZ INGATLAN ÁRVERÉSEKET. A temesvári törvényszékhez tegnap az igazságügyminiszteriumból rendelet érkezett, amely úgy intézkedik, hogy a katonai intézkedések tartamára fel kell függeszteni az ingatlanok ellen már fogantatott és fogantatásra váró árverési eljárásokat. A rendelkezés indoklása kimondja, hogy a katonai intézkedések következtében az ingatlanok árverése a hevonulók szempontjából kétséges és a vételek esetleg üzérkedéseknek lennének kitéve. A törvényszék közölte a rendeletet az összes hatáskörébe eső telek-könyvi hatóságokkal.

— Franciaországot egyre jobban fenyegeti az elnéptelenedés veszedelem. Párisból jelentik: A kormány elhatározta, hogy az elnéptelenedés egyre fenyegetőbb veszélyének leküzdése céljából „népesedési főkormánybiztosságot” állít fel. Az új szervezet, amelyben az érdekeltektől miniszteriumok képviselőin kívül öt, különösen illetékes közéleti személyiség foglal helyet, a kormány új népesedési politikájának gyakorlati végrehajtását ellenőrzi. Egyik feladata az lesz, hogy előkészítse az ország területén élő közel négy millió főnyi külföldi egyén beolvadásával kapcsolatos kérdések megoldását. Az „Ordre” kimutatása szerint az elmúlt évben Franciaország területén a halálozások száma 43 ezerrel multa felül a születések számát.

— TELIESEN MEGSZÜNT A CSEH HADSEREG. Prágából jelentik: A Havas-Iroda jelentése szerint, március 31-ikével az egykori cseh hadsereg teljesen megszűnt. A katonákat leszerelik és azokat, akik munkanélkül maradnának, munkatáborokba koncentráliák.

— Halálozás. Kiss Tamás fűszerkereskedő március hó 29-én elhunyt. Temetése április hó 1-én, d. u. 5 órakor lesz az Eternitatea (felsőtemető) halottascsarnokából.

— Dr. Heretiu Miron főorvos, dermatolog, urulogus ismét rendel. Piata Avram Iancu 16.

— HÁRMAS IKREKET SZÜLT EGY SZAT. MARI ANYA. A szatmári Zsidó Kórház szülészeti osztályán az elmúlt nap Tessler Zoltánné Negru Voda 3. szám alatt lakó asszony harmas ikret szült. Az ikrek súlya mindössze 5 kilo és 25 deka, de közülük csak kettő, egy fiu és egy lány maradt életben. Ugy az anya, mint az ikrek egészségesek.

— Hármas sírköavátás. Klein Simonné sírkövét vasárnap délelőtt fél 11 órakor avatták fel az aradi régi zsidótemetőben. Klein Simonné egy esztendővel ezelőtt tragikus körülmények között hunyt el váratlanul. Emlékére családja most sírkövet állíttatott. Ugyancsak vasárnap délelőtt avatták fel Klein Ignác és Klein Iboly sírköveit is.

— Szömörkényi Magda újabb sikere Bucurestiben. A bucuresti-i sajtó egy aradi származású művésznő, Szömörkényi Magda — Szömörkényi Rezső aradi építész leányának — szép sikeréről számol be. Szömörkényi Magda ugyanis a bucuresti-i Operaházban önálló táncestélyt rendezett, amelyen a bucuresti-i közönség színelveja megjelent, ismert értelmiségiekkel, írókkal, művészekkel, színházi szakemberekkel az élen. A fiatal művésznő kiforrott művésze, technikája valóban őszinte sikert aratott. Különösen Bach: „Suite française” c. művére komponált tánc, valamint a Beethoven „Témák és variációk”, Moussorgsky—Bartkiewicz: „Nyufaársléány”, Albaniz: „Tango” című műveire kidolgozott táncok kaptak sok tapsot. A zenél kíséretet művészi hozzáértéssel az ugyancsak aradi származású Frenkel Oly szolgáltatja. Frésülésünk szerint Szömörkényi Magda a közeljövőben külföldön is fellép.

— SVÁICBÓL MENEKÜL AZ ARANY. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” szerint Svájc északi részéből a pénzintézetek arany- és devizakészleteiket Genfba és Losanba küldték. Jelentős aranykészletet szállítottak Párisba, Londonba és Newyorkba is. A svájci kormány aranytartalékának hatvan százalékát Newyorkba és Londonba küldi, a megmaradt részt a Szentgotthard-hágo közelében levő erődítésekben helyezik el.

— Clark Gable negyedmillió dollárt fizetett első feleségének válásért. Hollywoodból jelentik: A filmvilágban nagy érdeklődéssel fogadták azt a hírt, hogy Clark Gable, a világhírű filmszínész házasságát kötött Carola Lombarddal. Ennek a házasságnak nagy akadályai voltak, mert Clark Gable első felesége nem akart elválni mindaddig, amíg a válás fejében Clark Gable át nem adta feleségének a 250 ezer dollárról szóló csekket.

— Koszorúmegváltás. Ráskai Miklós ravatára szánt koszoru megváltásaként Weiszberger Marcell 200 leit juttatott el az izraelita Szeretotháznak.

Convocare

Se convocay pentru ziua de 1. Aprilie 1939. ora de 18 functionarii particular isi angajați comerciali din Arad in Adunare Generală de constituire a Secției Breslei Funcionariilor Particulari din Tinutul Timiș, in localul Asoc. Funct. Part. (AFPA) Arad, Strada Barișiu Nr. 1., cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței.
2. Cuvântarea președintelui.
3. Constituirea Secției.
4. Adeptarea statutelor.
5. Alegerea conducerei.
6. Inchiderea ședinței.

COMITETUL

Serédy Jusztinián magyar hercegprímás bírálata a zsidótörvényjavaslatról

Károlyi Gyula gróf lemondott az egyesített bizottság elnökségéről

Budapestről jelentik: A magyar felsőház egyesített bizottsága pénteken délelőtti szokatlanul nagy érdeklődés mellett kezdte tárgyalni a zsidó törvényjavaslatot. Az egyesített bizottság tagjainak száma 201 és az ülésen 150 tag jelent meg. Az ülésen Teleki Pál gróf miniszterelnök, az igazságügyminiszter, József főherceg, József Ferenc főherceg, Serédi Jusztinián hercegprímás, Glattfelder Gyula püspök és a római katolikus egyház püspökeinek és főpapjainak legtöbbje, Ravasz László református püspök, Raffay evangélikus püspök, Zubkovicz György görög katolikus püspök és még igen sokan vettek részt. A bizottság ülését Török Géza elnök nyitotta meg, majd Görgey előadó ismertette a képviselőház által már elfogadott törvényjavaslatot. Elsőnek Serédi Jusztinián hercegprímás, majd Glattfelder Gyula, azután Ravasz László és Raffay szólaltak fel.

Végül Wekerle Sándor felszólalásai után félbeszakították az általános vitát.

A felsőház egyesített bizottságának tárgyalásán Serédi Jusztinián hercegprímás szólalt fel elsőnek a zsidójavaslat ellen. Kifejtette, hogy a püspöki kar feltétlenül szükségesnek tartja a javaslat feletti kritikát és ha a törvénytervezetet a zsidók tulkapásait egyenlően szorította volna vissza, akkor nem emelt volna kifogást. A törvényjavaslat azonban nemcsak magyar állampolgárokról szól, hanem keresztény testvérekről is intézkedik. Nem tartja szerencsésnek, hogy a javaslat keresztény és keresztény között különbséget tesz. A javaslatnak más elven kellett volna felépülnie. Különb séget tenne azok között a zsidók között, akik a törvény életbelépte előtt már magyar állampolgárok voltak és azok között, akik nem voltak azok. A büntetett előéletű, nem asszimilált izraelitákat nem kellene a közösségbe befogadni, valamint azokat a kikeresetkedetteket sem, akik azután felekezeten kívüliek lettek. Kivételt tenne azon zsidóvallásúak és megkeresztelkedettek között, akik becsületes munkát folytattak, vagy komolyan asszimiláltak és hasznos tagjai a társadalomnak.

Glattfelder Gyula csanádi püspök nem tud hozzájárulni ahhoz, hogy kitegyenek állásukból olyan embereket, akik állásukat jogosan szerezték meg.

Olyan alkotás ez a javaslat, mely ellenkezik kétezres éves keresztény felfogással és ellenkezik az ezer éves magyar felfogással. Lehetetlenség, hogy a vér és hús ioga érvényesüljön és beszélhessenek telivér egyénekéről és félvér zsidókról, mintha a babilnai sorozóbizottság előtt állnának az emberek. A törvényjavaslat első szakaszát nem fogadja el, mert azt számtalan

elolvasás után sem értette meg. Ha ez a szakasz változatlanul megmarad, már csak ezért is vissza fogja utasítani a törvényjavaslatot. De a javaslat valamennyi szakasza úgy van megszerkesztve, hogy azokat senki sem tudja megérteni. Ilyen konfuzióz szöveggel még nem találkozott. Ilyen rongyos ruhában a felsőház előtt még nem állott senki.

A törvény rossz, de az még nem olyan nagy baj, mintha a kormányzás rossz. Egy rossz kormányzás után 16 kormányzásra aligha lehet számítani. Nem emel gátat a törvény életbeléptetése ellen, de méltatlankodik annak szelleme ellen. Ez a törvény rést üt az alkotmányon, a szabadságon és az egyenlőségben.

Azt javasolja, hogy a kormány annak végrehajtását bizza egy kormánybiztosra, aki mellé egy ellenőrző bizottságot állítsanak.

Ravasz László általánosságban elfogadandónak tartja a javaslatot, de ki kell vonni azokat a zsidókat az intézkedések alól, akik lélekben és magyarságukban már teljesen áthasonultak. Szerinte bizottságokat kellene az egész országban létesíteni, amely minden egyes esetben titkos szavazással döntene abban a kérdésben, hogy valaki asszimilált-e, vagy nem és a határozatot közzétenék a hivatalos lapban.

Raffay általánosságban szintén elfogadja a tervezetet, de annak egyes pontjai komoly aggodalommal töltik el.

Szilágyi Lajos a következő felszólaló, aki megemlítette, hogy azt beszélik, hogy a kormány külföldi befolyásra terjesztette elő a törvénytervezetet. Ezt a kijelentését azonban a jelenlevő Teleki Pál gróf miniszterelnök erőteljesen visszautasította.

Nem értem, miért kell az ilyen komolytalanul tett kijelentéseket naponta még a felsőházi tagoknak is megismételniük — mondotta a magyar kormányelnök.

Most került csak nyilvánosságra gróf Károlyi Gyula lemondó levele, amelyből kiderült, hogy csakugyan a zsidótörvényvel szemben való állásfoglalása miatt mondott le. A felsőházi tagok egy része, hirtelen olyan értelmű módosítást javasol, hogy ne tekintsek zsidóknak azt, aki már három évvel előbb megkeresztelkedett, vagy pedig aki igazolja, hogy ősel 1848. előtt már a magyar szent korona országainak területén születtek. Az „As Es” szerint hetven tábornok, élükön József főherceggel, vállalja azt a felfogást, hogy a frontarcosok különleges elbánásban részesítendők.

A román—francia kulturális egyezmény részletei

Pénteken írták alá az egyezményt

Bucurestből jelentik: A román—francia kulturális egyezményt pénteken ünnepélyes keretek között aláírták. Román részről az egyezményt Gafencu külügyminiszter és Petre Andrei közoktatásügyi miniszter, míg francia részről Thierry francia követ írta alá.

Az egyezmény megállapítja, hogy a román kormányt és a francia kormányt a szellemi kapcsolatok kiépítésének akarata hatja át és ezzel a céllal kötötték meg a jelen egyezményt. A megállapodás értelmében külön intézményeket létesítenek, a kultúrcsere érdekében. Ezeknek az intézményeknek működése főiskolai, irodalmi és tudományos terepre terjed ki. Megvalósítják a két ország

közötti tanár- és diákcsere és az utóbbi érdekében ösztöndíjakat tűznek ki. Azok a diákok, akik ennek a csereakciónak révén folytatják tanulmányaikat, megfelelő devizákat kapnak, diplomáik pedig minden nosztrifikálás nélkül egyenlő értékűek a hazai diplomákkal. Minden évben névsort készítenek azokról az írókról és tudósokról, akiket kiküldenek Franciaországba, illetve Romániába a két ország közötti kulturális együttműködés céljából. Megvalósítják a színházi vendégszerzéseket a két ország között, valamint tanulmányi köröket létesítenek és elősegítik az ifjúság Franciaországba, illetve Romániába való utazásait. Az egyezmény aláírásával egyidejűleg életbelépett.

Megnemtámadási szerződés Spanyolország és Portugália között

Kiadták Genfben a spanyol műkincseket Franco megbízottjának — Madridban teljes a rend

Genfből jelentik, hogy a Népszövetség titkári hivatala a Genfben szállított spanyol műkincseket tegnap kiadta a nemzeti Spanyolország követének.

Salazar portugál miniszterelnök és Franco tábornok csütörtök este a külügyminiszteriumban barátsági és megnemtámadási szerződést írtak alá. Az angol fővárosban tartózkodó Alba herceget sürgősen Madridba hívták.

A falangisták Madridba való bevonulásuk után nyomban megkezdték a közrend biztosítását. Húst és halat osztottak ki az éhezők között. Csütörtökön 30 ezer ebédadagot szolgáltatott ki a szegényeknek. A madridi helyőrség parancsnoka úgy a spanyol fővárosra, mint környékére elrendelte a hadiállapotot. A

rendelkezés értelmében a lakosságnak valamennyi fegyvert be kell szolgáltatni a katonai hatóságokhoz. Egy másik rendelkezés eltiltja a lakosságot a rádióhallgatástól és szigorúan bünteti a hamis hírek terjesztését. Valamennyi sajtóorganum előzetes cenzura alatt áll. Szigorúan büntetik az ipari munkások szabotázsát. A munkabeszüntetés tilos.

Madridban különben teljesen helyreállt a rend. Az elmúlt éjszaka már egyetlen puska lövés sem dördült el. A közhivatalok rendszeresen dolgoznak. Pénteken reggel valamennyi kávéház, vendéglő és kocsmá megnyitotta üzemét, szombaton már a mészárosok is dolgozni fognak.

LAPZÁRTA:

(érkezett éjjel két órakor)

Szlovákia elfogadta tárgyalási alapul a magyar javaslatot

Budapest. A magyar és a szlovák delegációk pénteken délelőtti 12 órakor tartották meg folytatódó ülést a külügyminiszterium egyik tanácstermében. Az ülés elején a szlovák delegáció bejelentette, hogy a magyar javaslatokat tárgyalási alapként elfogadja. Ezek után a két delegáció szakértőket nevezett meg, akik délután 5 órakor ilnek össze az új határvonal megállapítása céljából.

A tuniszi muzulmánok táviratilag üdvözölték Daladiert

Páris. (Rador.) Verdier bíboros levelet intézett Daladier miniszterelnökhöz a francia püspökök és kardinálisok nevében. A levél hála-köszönetet mond a miniszterelnöknek, hogy hozzásegítette a francia katolikusokat nagy missziójuk teljesítéséhez azzal, hogy előmozdította a katolikus nagygyűlés megtartását. A bíboros arra kéri a miniszterelnököt, hogy legyen továbbra is a civilizáció, a szabadság, testvériség és keresztény egyenlőség védelmezője.

A francia miniszterelnök az ország minden részéből üdvözőlő táviratokat kap és ezek között szerepel a tuniszi muzulmánegyesület és kétezer olasz nemzetiségű franciabarát távirata.

Negyvenmillió zlotyt jegyezték a lengyel nemzetvédelmi kölcsönre

Varsó. Skladkovszky miniszterelnök csütörtökön a Keletporoszországgal szomszédos lengyel határvidéken szemlélt tartott. Skvarzinszky tábornok, a lengyel nemzeti egység vezére, kiáltványban kérte a lengyel népet, hogy minden lehető módon vegyen részt a nemzet megsegítésében, a nemzetvédelmi kölcsön jegyzésében. Lengyelországnak ugyanolyan gyorsan kell felfegyverkeznie, mint ahogy a többi államok, főleg a szomszéd államok teszik. Az utolsó 48 óra alatt már is 40 millió zlotyt jegyezték.

— MEGHÍVÓ. Az aradi evangélikus nőegylet szeretettel várja kedves vendégeit hétfőn délután 5 órakor az egyesületi helyiségben levő kávé-délutánjára.

— Egy olasz milliomas világméretű hajszála elrabolt gyermeke után. Franciaországból, Moszkvából, Kínából, Ausztrálián keresztül követte gyermeke elrablóját Francesco Giannini olasz milliomas. A tragikus esetnek részleteiről érdekes cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma.

— Egy színésznő darabja a Vígyszínházban. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a „Délbáb” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelenik meg.

— Nem lehet alagutat építeni a La Manche-csatorna alatt. Erről a ma különösen időszerű kérdéssel közöl érdekes cikket gróf Bethlen Mgrit népszerű képes szépirodalmi lapjának, az „Ünnep”-nek 1-én megjelenő új száma. A 68 nagy oldalas albumalaku „Ünnep” ezúttal is gazdag tárházat nyújtja az érdekes olvasni valóknak s nagyszerű képeknek. Főelárúsító: Journal Import, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 46. Egy szám ára 15 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteazul
BERNÁTH gyógyszer-tár, állomással szemben.
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

SCALA-MOZGO TELEFON: 20-10.
Kettős bemutató
1. „Az áthercegnő”
Operett. — GLADYS SWARTHOUT a főszerepben.
2. „COWBOYOK HARCA”
WILLIAM BOYD. — FOX-JOURNAL. — 9 (métra), 5, 7.15 és 9.15

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Harmincezer tonna romániai buza bevitelét engedélyezte Görögország

A kikötőkben némileg élénkült a gabonaforgalom

Az aradi gabonapiac az utóbbi napokban üzletlenn volt és lényeges forgalom nem mutatkozott. Az árak a következőképpen alakultak: Buza q. 380 lei, tengeri 320, árpa 400, zab 450 lei.

A tengeri kikötőkben ezzel szemben az elmúlt napokban élénkülés volt tapasztalható. Ez azzal függ össze, hogy a közelmúlt napokban a nemzetközi helyzetben némi enyhülés mutatkozott, másrészt pedig a külföldről érkezett hírek szerint a nagy importőr államok jelentős mennyiségeket akarnak vásárolni és felraktározni.

Buza iránt különösen Olaszország és Görögország részéről nyilvánul meg érdeklődés. Görögország legújabb rendeletével 30 ezer ton-

na romániai buza bevételére adott engedélyt. Angliai rendelettel szintén nagyobb mennyiségű búzát szállítottak Brailából.

Brailában 79 kg. fajsúlyu és 2 százalékos idegen anyaggal rendelkező buza vagonjéért 43.000—43.250 leit fizettek. A 78 kg. fajsúlyu 3 százalékos idegen anyagot tartalmazó buza ára 44 ezer lei, míg a 79—80 kg. fajsúlyu és 1 százalékos idegen anyagu vörös búzáért 46.500 leit fizettek.

A tengeri árakban is némi emelkedés tapasztalható. A görögök főképpen a beszarabiai tengerit vásárolják előszeretettel. A rozs iránt érdeklődés nem mutatkozik és Olaszország is beszüntette rozsban a vásárlásokat. Árpában szintén nem történt üzletkötés.

Uj gazdasági front

A német Birodalmi Bank kormányzója bejelentette az Északi tengertől a Fekete-tengerig terjedő gazdasági tervet

Berlin. A német birodalmi bank csütörtöki közgyűlésén Funck dr. bankkormányzó beszédet mondott, amelyben ismertette Németország gazdasági helyzetét és pénzügyi politikáját. Funck dr. beszédében azt hangoztatta, hogy Németországnak, mint a világ legnagyobb ipari államának, joga van ahhoz, hogy az Északi-tengertől a Fekete-tengerig terjedő hatalmas gazdasági térben érdekeinek és képességeinek megfelelő szerepet vállaljon. Ki-

tért beszédében a német—olasz kapcsolatokra is, megállapítva, hogy ezek a legszívélyesebben fejlődnek, majd a német—román gazdasági egyezményről kijelentette, hogy az uttörő jelenség Kelet-Európa gazdasági életében.

Funck dr. végül bejelentette, hogy a készülő német banktörvény teljes felügyeleti jogot biztosít Hitler vezér és kancellárnak az ország pénzügyi politikája felett.

Milyen szerepet játszik az ország vállalati életében az angol tőke?

A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének kimutatása

Bucurestiből jelentik: Bungeanu tanár, a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének elnöke a szövetség közlönyének legutóbbi számában érdekes tájékoztatást tett közzé arról, hogy milyen szerepet játszik az ország különböző vállalatainak életében az angol tőke. Ez a kimutatás a jelenlegi körülmények között különleges érdeklődésre tarthat számot, főképpen arra való tekintettel, hogy Calinescu Armand miniszterelnök, valamint Gafencu külügyminiszter a román—német gazdasági egyezményről szólva legutóbbi beszédeikben kijelentették, hogy hasonló gazdasági megállapodásokat Románia más államokkal is hajlandó kötni.

Az idegen tőkét Romániában legjelentősebb mértékben az angol tőke képviseli. Az angol érdeklőségű pénzintézetek névora a következő:

Kolozsvári Letéti Pénztár és Mezőgazdasági Bank, amelyet 1894-ben 40 millió 200 ezer lei alaptőkével létesítettek és, amely a budapesti Angol—Magyar Bank fiókja. A Marosvásárhelyi Le-számítóbanc, amely ugyanehhez az érdeklőséghez tartozik, 20 millió 100 ezer lei alaptőkével működik. A bucurestii Angol—Román Bank 80 millió lei alaptőkével működik és a legelőkelőbb londoni pénzügyi körökkel áll összekötésben. Angol érdeklőségű a 450 millió lei alaptőkével működő Crisolveloni Bank is. A Banca de Credit Roman, amely szintén angol érdeklőség, 400 millió lei alaptőkével képvisel. A Temesvári Banknak, amely 62 millió 500 ezer lei alaptőkével működik, a budapesti Angol—Magyar Bankkal vannak kapcsolatai. A Biharmegyei Takarékpénztár, amelynek 5 millió lei az alaptőkéje, a National Securitis Corp. Ltd. érdeklősége. A Creditul Agricol Hipotecar din Romania alaptőkéje 330 millió leit tesz ki és ez az intézet a Hambros Bank Ltd. és a Lazard Bros. Ltd. érdeklősége, amelyek tulajdonában 2500 privilegizált részvény van. A Societatea Bancara Romanian szintén van angol érdeklőség. Ez az intézet 1929-ben alakult 200 millió lei tőkével.

A kiviteli vállalatok közül a következőknek szerepel angol érdeklőség: Ova Rt. egymillió lei alaptőkével, Cunard Rt. 600 ezer lei alaptőkével, Saraidar rádióvállalat másfélmillió lei alaptőkével, Onian Express egymillió lei alaptőkével, Roumania

Trading Co. Ltd., amelynek két vállalata van 2 és félmillió lei alaptőkével.

Az angol tőkések főképpen a petroleumipar iránt tanúsítottak érdeklődést. Ebben az iparágban nagy tőkével a következő vállalatoknál van érdeklőségük: Shell Company of Roumania 7 millió lei tőkével, Poli Petrol 5 millió lei tőkével, Astra Romana, amely a Geconsolideer de Petroleum Company érdeklősége, 29 millió 400 ezer lei alaptőkével alakult 1910-ben. Ennek a vállalatnak jelenlegi főkéje 2 milliárd 30 millió lei és jelenleg a Royal Dutsch Shell vállalat fiókjaként működik és a következő vállalatokat ellenőrzi: Sospiro, Shell Comp. of Roumania és Distribuția. A Steaua Romana eredetileg magyar tőkével alakult 1895-ben, később pedig a Deutsche Bank érdekkörébe ment át. Jelenleg egymilliárdos alaptőkéjének fele román, egy negyede francia, egy negyede pedig angol érdeklőség. Az Unirea 1921-ben alakult és fuzionált a Roumanian and Cons. Oil Fields-szel, a Phoenix Oil and Transport Comp. Ltd. közreműködésével. Alaptőkéje 362 millió 100 ezer lei. A Sospiro alaptőkéje 200 millió lei. A Romano-Africana 1926-ban alakult 100 millió lei alaptőkével és a londoni Spies Petroleum Ltd. ellenőrzése alatt áll. A Starnaphita alaptőkéje 100 millió lei, a Moldonaphita alaptőkéje 22 millió lei, míg a Maces alaptőkéje 10 millió lei, a Roumanian Consolidated Oilfields Ltd. 1 millió 432 ezer 192 angol font alaptőkével működik. A Dacia Romania Petrol Synd alaptőkéje 350 ezer angol font, a Danubian Oil Trading alaptőkéje pedig 198 ezer 772 angol font.

Az angol tőke négy nagy romániai fémipari vállalatban foglal el jelentős helyet. Így: A Bacher—Clayton—Melchior vállalatnál, amelynek 2 millió lei az alaptőkéje, a Schranz Clayton Shutevorth cégnek van érdeklősége. Az 500 millió lei alaptőkével működő Titan—Nadrag—Calan vállalatnál a londoni Wickers Ltd. és a Halbert Wagg & Co. Ltd. érdeklét. Az 500 millió lei alaptőkével dolgozó bucurestii Malaxa műveknél a londoni Westminster Bank az alaptőkéből 100 millió leit jegyeztet le. Végül pedig angol érdeklőséggel dolgozik a ploestii Anglia csőzvár is.

A biztosítótársaságok közül az angol tőke a következőknek érdeklét: Briania, Caledonian Romana, Metropola és Sun Insurance Office.

A bucurestii angol—román faipari vállalatok alaptőkéje 3 millió lei, amelynek egy részét James Marshall manchesteri vállalkozó jegyezte le. Az angol tőke szerepet vállalt a Closani és az Intreprinderile Forestiere Romane kolozsvári vállalatoknál is. Az utóbbinál a Petroșani vállalatnak is érdeklősége van.

Angol tőkések kezében vannak a sinaiai ka-szinó részvényei is.

Az Industria Optica látszerészeti vállalatnál az angol tőke 10 millió leiel van érdekeivel, a Nitromana vállalatnál a részvények többségével az Imperial Chemical Industrie Ltd. rendelkezik. Az 5 millió tőkével dolgozó Safico vállalat a londoni Wool Tradin Ltd. cég támogatását élvezi.

Huszezer tonna búzát vásárol London Romániában

Bucurestiből jelentik: A constantai gabona-exportőrökhöz az elmúlt napokban buza iránti kereslet érkezett Londonból.

Angol búzakereskedők 20 ezer tonna román buza felvásárlására adtak megbízást, amelyet záros határidőn belül el akarnak szállítani Romániából Angliába.

Módosítják a bor és a cukor fogyasztási adóját

A földművelésügyi miniszter rendelet-törvényt dolgozott ki a bor és a cukor fogyasztási adójának módosításáról. Az új rendelet-törvény azt a lényeges módosítást valósítja meg, hogy megszünteti az eddigi fogyasztási adót és azt hektáronkénti illetékké helyettesíti. Ez az illeték 3000 lei lesz. Az állam egyben kötelezettséget vállal arra, hogy a direkttermő szőlők árát megtéríti, ha a gazdák ezeket az ültetvényeket megsemmisítik. Azokat a szőlősgazdákat, akik nem adják el az államnak a direkttermő szőlő-ültetvényeket, arra kötelezik, hogy három év múlva a 3000 lejes hektáronkénti illeték háromszorosát fizessék. Az új rendelet-törvény alkalmazására csak a jövő évben kerül sor, ebben az évben tehát még a régi fogyasztási illetékek fizetendők.

A CFR vezérigazgatósága szabályozta a szatmár—szigeti áru- és személyforgalmat

Az áruküldeményeket Avasfelsőfalun keresztül továbbítják

A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely részletesen szabályozza a szatmár—szigeti áru- és személyforgalmat. A rendelet értelmében az ország bármelyik állomásán továbbra is elfogadják a hosszimező—borsai vasutvonal mentén fekvő községekbe címzett áruküldeményeket, ugyszintén ezekre az állomásokra személyszállítási jegveket is kiadnak.

A vezérigazgatóság intézkedése következtében az áruszállítványokat vasúton Szatmárra hozzák, itt a bikszádi keskenyvágányu vonatra rakják át és Avasfelsőfaluj vizik. Itt az áru a CFR felügyelete mellett tehérgépkocsikra kerül, amelyek azokat Máramarosszigetre továbbítják. A Szigeten, vagy a hosszimező—borsai vonal bármelyik állomásán feladott és az ország különböző részeibe címzett küldemények szintén ezt az utvonalat teszik meg.

A személyforgalom lebonyolítása hasonló módon történik. Kivételt képeznek azok az utasok, akik Szatmártól Máramarosszigetig társasgépkocsin kívánják az utat megtenni. Ebben az esetben az utas csak Szatmárig válthatja meg a jegyét. Szatmáron külön jegyet kell szereznie a társasgépkocsira. Ez a jegy áránál bizonyos árkülönbözetet jelent, míg a szatmár—avasfelsőfaluj—szigeti utvonalon a szállítási díjak a régiéknél maradnak.

Magyar—lengyel tárgyalások kezdődnek a közös határon való áruforgalom rendezésére

Varsóból jelentik: A hét végén Budapestre utazik egy lengyel küldöttség Chorszkij miniszter tanácsosnak, az iparügyi miniszterium kereskedelmi szerződési osztálya főnökének vezetésével. A küldöttség a lengyel—magyar közös határ folytán megváltozó forgalmi viszonyok szabályozásáról fog tárgyalni a magyar kormány-nal.

A hetipiac árai

Tej és tejtermékek. Tehén túró 14—16, juh-túró 22—30, tej literre 5—6, teffel 25—40, vaj 70—80, tojás darabja 1.50—1.60.
Gyümölcs piac: Alma 12—16, dió 22, hámozott dió 76—80, narancs 32—50, citrom darabja 3—4 lei, szőlő 60—80 lei.
Baromfi piac: Tyúk pária 100—140, kővér fi-

ka 500—600, sovány koca 220—260, csirke 60—80, kővér kacsa 260—300, sovány kacsa 120—180 lei.

Zöldség piac: Burgonya 3.50—4, szárazbab 10—11, hagyma 5—7, borma 3—5, lencse 7—8, répa 2, paszternák 2, petrezselyem két köteg 1 leu, hónapos retek kötege 2, paraj kg. 1, fokhagyma 8—9, savanyu káposzta kg. 7—9, leveles való zöldség 2—3 lei.

SPORT KÖZLÖNY

Ot elsőosztályu kerületi bajnoki mérkőzést bonyolítanak le vasárnap

Részletes bíródelegálás

A nemzeti bajnokság mérkőzéseinek feltűgészítése következtében vasárnap ismét csak kerületi bajnoki mérkőzések kerülnek lebonyolításra és pedig a Crişana—Inţelegerea (Egyetértés) mérkőzés kivételével teljes fordulót játszanak a csapatok. Dél előtt az Astra pályán a Titanus vendégszerepel, Brádon a Transilvania játszik, a Titanus pályán az SGA (ATE) és a Tricolor csapatok össze a bajnoki pontokért, a CAA (AAC) pályán pedig kettős mérkőzés kerül lebonyolításra: Hakoah—Olimpia és CAA (AAC)—Gaiana.

A műsort teljes ifjúsági bajnoki forduló egészíti ki és a mérkőzések részletes bíródelegálását alant adjuk:

KER. I. OSZT.:

Hakoah—Olimpia, CAA (AAC) pálya, 15.00 órákor, bíró: Páffy, határbírók: Polareczky és Schneider.

CAA (AAC)—Gaiana, CAA (AAC) pálya, 17.00 órákor, bíró: Höhn, határbírók: Karlich és Weinberger.

Tricolor—SGA (ATE), Titanus pálya, 17.00

órákor, bíró: Opatja, határbírók: Burdan és Andrelea Ioan.

Astra—Titanus, Astra pálya, 11.00 órákor, bíró: Chiral, határbírók: Barbu és Mitancovici.

Mica—Transilvania, brádi pálya, 14.30 órákor, bíró: Darázs.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

Makósi—Olimpia, CAA (AAC) pálya, 13.00 órákor, bíró: Gombos.

Unirea—Banatul, Unirea pálya, 14.30 órákor, bíró: Ciuputiga.

Tricolor—SGA (ATE), Titanus pálya, 14.00 órákor, bíró: Burdan.

CAA (AAC)—Gaiana, CAA (AAC) pálya, 11.15 órákor, bíró: Luţai.

Astra—Gloria, Astra pálya, 9.30 órákor, bíró: Vagalan.

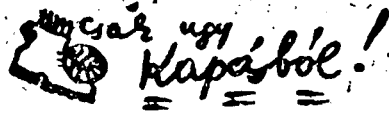
Fortuna—Inţelegerea (Egyetértés), Unirea pálya, 10.30 órákor, bíró: Kradigaty.

AMEFA (AMTE)—Transilvania, AMEFA (AMTE) pálya, 10.00 órákor, bíró: Adamovici.

Románia csak abban az esetben vesz részt a kis KK-ban, ha két csapattal engedik indulni

Mint annak idején jelentettük, a magyar labdarúgószövetség, az MLSz felvetette a kis KK-tervet. A magyar terv szerint a fiók Középeurópai Kupában Olaszország, Magyarország, Jugoszlávia, Csehország és Románia vennének részt. Az alapító országok csapatai, tehát Magyarország, Olaszország és Csehország 2—2 csapattal, mégpedig az illető országok bajnokságának harmadik és negyedik helyezettjeivel vennének részt a kis KK-ban. Románia és Jugoszlávia részéről 1—1 csapat, mégpedig a bajnokság második helyezettje, vagy a Kupa-győztes lenne a résztvevője a küzdelmeknek.

Az MLSz bucureştii képviselője, Stösszel Nándor most érdeklődött az FRFA álláspontja felől. Luchide Octav szövetségi főtitkár kijelentette, hogy Románia elvileg elfogadja a kis KK létesítését, de csak akkor vesz részt, ha két csapattal szerepelhet a küzdelmekben.

Fekete Jenő, az Újpest, majd a Phöbus látékos a két egyesület megegyezése következtében ismét az Újpesthez került és legközelebb már szerepelni is fog „új” egyesülete színeiben.

Csikágóban a néger Borican újabb 1000 yardos világrekord-kísérletet tett, de kísérlete nem járt sikerrel, mert „csak” 2 p. 10.6 mp.-es időt ért el, holott legutóbb Cunningham felett 2 p. 08.6 mp.-es idővel győzött.

Len Harvey, az angol birodalom fénehéz és nehézsúlyú ökölvívőbajnoka Londonban mérkőzött meg a néger Larry Gaiussal, az egykori nehézsúlyú bajnokkal. Harvey a 13-ik menetben erőteljennel győzött.

Budapesten szombaton magyar—jugoszláv válogatott ökölvívőmérkőzést bonyolítanak le, amelynek

együttal válogató jellege is van a dublini ökölvívő európai bajnoki versenyre.

Szabó Miklós, az Amerikában szerepelt magyar futórekorder, hat heti távollét után visszaérkezett Amerikából Budapestre és valószínűleg először az április 9-én lebonyolításra kerülő UTE-versenyen áll starthoz.

Összeállították a husvéti torna műsorát

Bucureşti. Mint ismeretes, husvétkor a prágai Slavia vendégszerepel Bucureştiben és az illetékesek már össze is állították a teljes husvéti műsort. A vendégcsapat ellenfelei közül kettő — Venus és Ripensia — már adva volt, a harmadik résztvevő pedig a Rapid lesz és a program a következő:

Április 9: Slavia—Ripensia.

Április 10: Slavia—Rapid.

Április 11: Slavia—Venus.

U Nem marad mérkőzés nélkül Bucureşti: lejátszák a Venus—Carpati kupamérkőzést. A nemzeti bajnokság fordulójának elhalasztása következtében Bucureşti labdarúgó műsor nélkül maradt, azonban a Venus és a Carpati megállapodtak, hogy kupamérkőzéseiket most bonyolítják le. A mérkőzésre a két csapat a következő összetételben áll ki: Venus: Iordachescu — Sfera, Albu — Bărbulescu, Gain, Demetrovici — Orza, Ploesteanu, Bodola, Petea Vălcov, Humis. Carpati: Hevesi — Ardos, Domján — Szerémv II., Gidáli, Kert — Szerémv IV., Telegdy, Szerémv III., Hanga, Szőke.

O Albánia edzőtársat keres a svédek elleni mérkőzésre. Eddig még nincsen eredménye az ellenfélkezesnek.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, ÁPRILIS 1.

Bucureşti: 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek az adása. 13.40: Gramofonlemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.15: Gramofonzene közvetítése. 20.15: Április elseji vidám est. 21.15: A rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.15: Gramofonzene adása. 23.15: Könnví zene. 23.45: Hírek francia, angol és olasz nyelven.

Budapest I.: 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Szalonzenekar. 14.30: Hanglemezek. 17.15: Tarka gyermekdelután. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: A posta műszaki tanácsadója. 18.30: Chopin. 24. preludium zongorán. 19.10: Séta a Studióban. 19.50: Magyar nóták. 21: Színmű. 23: Hírek. 23.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30: Jazzhármás.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST NYER

A rendőrségi étkezde keres azonnalra 40 évnél idősebb szakácsnőt. Jelentkezni a rendőrségen az étkezde főnöknél. 1487

Szobaleányt jó fizetéssel alkalmaznak. Salamon, Bul. Dragalina 4., emelet.

Német szobaleányt felveszek. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Uj házban egyszobás, konyhás, komfortos lakás és kétszobás, konyhás kiadó. 1482

Kétszobás lakás fürdőszobával május elsejére, ugyanott kettő szobából álló uccai üzlethelyiség azonnal kiadó. Str. Consistorului 11. 1491

Bul. Reg. Maria 18. házban ujonnan festett uccai ötszobás, komplett lakás kiadó. 1485

Két szoba, fürdőszoba, összes mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Str. Oituz 111. 1490

Egy különbejáratu csinosan bútorozott szoba fürdőszoba használattal a főútvonalon kiadó. Érdeklődni: Menczer, Fischer Eliz-palota. 1479

Kétszobás, fürdőszobás lakás kiadó április, esetleg május 1-re. Cal. Saguna 26. 1480

Kiadó urilakás: földszinten, napfényes, száraz és tiszta két uccai és előszoba, parkettás, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel együtt május 1-re. Str. L. Calvin 48a. 1486

VÉTEL-ELADÁS

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen

megbizónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyeget és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcönöket közvetlenül a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

Egy portabil írógép sürgősen eladó.

Kertészéket, kertiasztalt, nyugagyat megvételre keresek. Cal. Saguna 8. Telefon. 10—33

Jóállapotban levő öntöttvas-fürdőkádat megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Jókarban levő takaréktűzhelyet 2 sütővel megvételre keresek. Cimüket a kiadóba kérek.

Jövedelmező szerényebb üzem minden elfogadható árban és Uj Lexikon, komplett, 2000 leírt továbbá egy gitár és egy kitűnő hegedű, fényképező gép, pátefon, lemezzel, olcsón eladók. Cim a kiadóhivatalban. 1397

Mercur-tagok! Férfi-, nő- és gyermekruhát legolcsóbban 6 havi részletre Muzsáynál vegyünk. 1169

INGATLAN

Aradon a gyermekkorház közelében, Str. Simion Bărnuţiu 6—8. szám alatt levő családi ház 4 parkettás szobával, vízvezetékkel és összkomforttal eladó. 1481

Legújabb jelentéseink:

Chamberlain bejelentette:

Anglia kötelezettséget vállalt Lengyelország megsegítésére, ha ennek függetlenségét veszély fenyegetné

Londonból jelentik: Az angol fővárosban csütörtökön a késő éjszakai órákig lázas politikai és diplomáciai tevékenység folyt. Az esti órákban lord Inskip dominiumügyi miniszter

magához kérte a dominiumok főbiztosait és ezeknek fontos közléseket tett azzal, hogy azokat minél előbb kormányaikhoz továbbítsák.

A külügyi hivatalban csütörtökön este a lengyel nagykövet és a francia nagykövet jelenték meg és folytatták tárgyalásokat Halifax lord külügyminiszterrel. Ugyancsak az est folyamán Greenwood, a munkáspárti ellenzék helyettes vezetője három ízben is kereste Chamberlain miniszterelnököt. Az angol munkáspárt végrehajtó bizottsága késő este váratlanul rendkívüli tanácskozást tartott. Későn éjszaka Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter azzal hagyták el hivatalukat, hogy az éjszaka részükre érkező táviratokat minden késedelem nélkül azonnal kézbesítsék ki nekik.

Az angol alsóház péntek délutáni ülésén Chamberlain miniszterelnök akit Greenwood, a munkáspárti ellenzék helyettes vezetője már délelőtt meginterpellált az európai helyzetről, nyilatkozatot olvasott fel, amelyben közölte, hogy

az angol kormány eddig nem kapta meg az állítólag Lengyelország ellen tervezett támadásról szóló hírek hivatalos megerősítését.

Ézért ezeket nem fogadták el hivatalosnak. Az angol kormány az érdekelt felek között szabad tárgyalás után kívánja a függő kérdéseket elintézni. Nincs olyan kérdés amelyet nem lehetne békés úton elintézni és semmiesetre sem indokolt, hogy erőszakkal helyettesítsék a tárgyalások módszerét.

Ezután Chamberlain a következőket jelentette be:

— Mint a ház tudja, bizonyos tanácskozások folytak más kormányokkal. Teljes szabadsággal szövegetem le az angol kormány álláspontját. Ezenel feleletem tehát, hogy ha a tanácskozások folyamata alatt, olyan cselekmény esetén, amely világosan fenyegetné a lengyel függetlenségét és amellyel szemben a lengyel kormány leérdekeltségű tekintetű nemzeti védelmének minden erejével való ellenállással, az angol kormány kötelezettnek érezné magát, hogy haladéktalanul megadja a lengyel kormánynak minden hatalmában álló segítséget. Az angol kormány ilyen iránv. biztosítékot nyújtott a lengyel kormánynak. A francia kormány pedig felhatalmazott annak kijelentésére, hogy Franciaország álláspontja ebben az ügyben ugyanaz, mint az angol kormányé.

Greenwood további kérdésére a miniszterelnök kijelentette, hogy

a nyilatkozat csakis az ideiglenes időszakra vonatkozik

és az angol kormány tanácskozás alatt áll különböző más hatalmakkal, így Szovjetországgal is.

Nincs aziránt kétség, hogy a szovjet kormány teljes mértékben megéri és nagyrabecsüli azokat az elveket, amelyek alapján cselekszenek.

— A jövő héten — mondotta a miniszterelnök — Beck lengyel külügyminiszter látogatását várjuk. (Lelkes ellenzés a ház minden oldalán). Tanácskoznunk vele különböző egyéb rendszabályokról is, amelyeket azért fogantatásunk, hogy végeztessünk az esetleges támadásoknak, amelyeket tárgyalás módszerével váltunk majd fel.

Chamberlain miniszterelnök kijelentette, hogy örömmel üdvözlö az együttműködés legnagyobb mértékűt és ha az értékeset bizonyulna a legcélszerűbb eszköznek, úgy haladéktalanul ahhoz folyamodnának. Ellenkező esetben azonban más eszközöket választanak. Kijelentette azt is, hogy világnézeti akadály Szovjetországgal és Angliával között nincs.

Cranborne volt külügyi államtitkár azt javasolta, hogy a miniszterelnök nyilatkozata feletti vitát halasszák el a jövő hétre. Ifjabb Henderson Arthur azt kérdezte, vajon

tett-e a német kormány lépéseket a lengyel kormánnyal az ellentétek békés megvitatása érdekében?

Chamberlain miniszterelnök ismét szólagra emelkedett és kijelentette, hogy llyesmiről nincs tudomása.

Bellenger munkáspárti képviselő bejelentette, hogy pártjának tagjai a jövőben ismét szívesen fognak harcolni a házért, csak abban nem bizonyos, hogy Chamberlain miniszterelnök lenne-e a cselekvés órájában a nemzet hivatott vezetője.

Thurter munkáspárti képviselő kijelentette, ha Chamberlain meg van győződve, hogy a békebarátok

tömrítésének politikáját kell követni és ha nem néz vissza a múltba, amely örök időkre meghalt, akkor azt hiszi, hogy Chamberlain lesz a legalkalmasabb ember arra, hogy a nemzet vezetője legyen, miután az egész világon a békeember hírnevét élvez. A bejelentést hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadták a ház minden oldalán. Ezután az ülést elnapolták és elhatározták, hogy a nyilatkozat vitáját hétfőn tartják meg.

Chamberlain miniszterelnök az alsóház ülése után Chaquersbe utazott hétvégi pihenőre.

A miniszterelnök nyilatkozatát a helyzet tiszt

Cáfolják a Varsóhoz intézett német ultimátum hírét

Varsó. (Rador.) A lengyel lapok kommunikét közölnek, amely a jelek szerint hivatalos forrásból ered. A kommuniké szövege a következő:

„Az utóbbi időben elterjedt hírekkel szemben, felhatalmazást nyertünk annak meghatározottabb közlésére, hogy Lengyelországhoz semminemű ultimátumot nem intéztek és semminemű nyomást nem gyakoroltak rá. Németország cselekvési módszerei ugyan gyakran meglepték a világot és bár ezek a módszerek még nem nverték olyan kérdésekben alkalmazást, amelyek közvetlenül érintenék érdekeinket, a legnagyobb elővigyázatosságot kell tanúsítanunk.”

Német politikai körökben az a felfogás, hogy a birodalom kihívásnak tekint minden németellenes blokkban való szereplést. Berlinben főnben ismét nagyon feszült légkörrel

tázásával kapcsolatban úgy a kormány, mint az ellenzéki körök általános helyesléssel fogadták. Az ellenzéki politikai körökben remélik, hogy a kormány rövidesen részletesebben tisztázza politikáját.

Az alsóház hétfőn megtartandó külügyi vitájának főszónoka Chamberlain lesz.

London. (Rador.) Egy 60 főből álló parlamenti csoport határozati javaslatot fogadott el, amely követeli, hogy a kormány mielőbb hozza tető alá azon megállapodását, amelynek segítségével megakadályozhatják a további német terjeszkedést. James Mazton és Alfred Salter munkáspárti képviselők gyűlést hívtak össze, amelynek az a célja, hogy az általános védkötelezettség kimondása ehen foglaljanak állást.

Ottava. (Rador.) Mackenzie King kanadai miniszterelnök beszédet mondott a parlamentben és kijelentette, hogy kormánya sohasem fog megszavazni olyan törvényt, amelynek segítségével állandó csapatokat lehet szállítani Európába. Kijelentette továbbá, hogy amennyiben Európában kitörne a háború, úgy a kanadai kormány még ráér határozni afelett, hogy milyen mértékben segíti az anyaországot.

teli hetekre számítanak. A berlini külföldi diplomatai körökben úgy vélik, hogy Varsóval szemben Németországnak nem lesz szüksége különösebb érvekre. Hisz a párisi Le Journal megírta, hogy most Lengyelország kerül ugyanolyan helyzetbe, mint volt néhány héttel ezelőtt Csehszlovákia. Ezzel a fordulattal Beck lengyel külügyminiszter valószínűleg számolni fog és feltételezhető, hogy a ködös angol tervek helyett inkább a konkrét német kívánságok felé fog közeledni. E kívánságok egyik legfőbb pontja Danzig. Berlinben lehetetlenségnek tartják, hogy ugyanakkor, amikor Hitler 5 év alatt 20 millióval gyarapította a központi Németországot, ebből a tömbből éppen a 410.000 lakosu, stratégiailag legfontosabb kulcspontot jelentő Danzig hiányozzék. Azt hiszik, hogy Lengyelország ezért Londonban semmiféle nyílt németellenes szerződésbe nem fog bele-

Átnyújtotta megbízólevelét az új berlini román követ

A két ország közötti kapcsolatok kimélyítéséről beszélt a követ és Hitler birodalmi vezér

Berlin. (Rador.) Szombaton délben 12 órakor nyújtotta át Radu Crutescu, az új berlini román követ megbízólevelét Hitler birodalmi vezérnek és kancellárnak. A követ megérkezésekor diszszad tiszteletet, majd pedig Crutescu követ megjelent Hitler kancellár előtt, aki Ribbentrop külügyminiszter, Meissner államtitkár, Dörnberg protokollfőnök és más méltóságok kíséretében fogadta. Az új követ üdvözlőbeszédében többek között a következőket mondotta:

— Amidőn megkezdtem működésemet, elsősorú kötelességemnek érzem, hogy Felsőges uralkodóm, II. Carol király megbecsülését és baráti érzelmeit tolmácsoljam, egyben pedig jókívánságait a német birodalom haladása és boldogulása érdekében. Engedtessek meg nekem, hogy ehhez a magas üzenethez azt a reményemet fűzzem, hogy működésem során lehetőség nyílik a reám bízott misszió megvalósítására. Ennek legfontosabb célja a két állam közötti jelenlegi kapcsolatok minden irányban való megerősítése és kimélyítése. Ezek a kapcsolatok földrajzi helyzetünkön és elsősorban közös gazdasági szükségleteinken alapulnak, de alapjukat szolgál az az eredményekben gazdag együttműködés, amely a két ország között a közelmúltban fennállott.

Hitler német birodalmi vezér és kancellár az üdvözlő beszédre a következőkben válaszolt:

— Örömmel veszem át megbízólevelét. Élénk meglepedésemre szolgál, hogy Ön meg-

bizásának legnemesebb céjaként a két ország közötti kapcsolatok megerősítését és kimélyítését látja. Helyesen emelte ki a két ország közös gazdasági érdekeit, amelyek már eddig is eredményes együttműködés kiindulópontjául szolgáltak. Ez az együttműködés éppen az elmúlt hetekben kapott szilárdabb alapot az új román-német gazdasági egyezmény által. A birodalmi kormánnyal együtt minden erőmmel azon leszek, hogy ezeket a kapcsolatokat továbbra is ápoljuk és kimélyítsük és ezáltal egy a két országnak, mint a béke ügyének hasznára legyenek. Öszinte köszönettel fogadom Öfelsége II. Carol király jókívánságait és legjobb kívánságaimat fejezem ki Románia boldog fejlődése, Öfelsége II. Carol király egészsége érdekében. Önt pedig megbízólevele átnyújtása alkalmával üdvözlöm.

Ezután a birodalmi vezér szívélyesen elbeszélgetett az új követtel.

Óriási mennyiségekben áramlik az arany Amerikába

Newyork. (Rador.) Az arannak Európából való beözönlése szakadatlanul tart. Jelenleg 63 millió dollár értékű aranyrud érkezését jelentik Európából és a hét elején 175 millió dollár értékű arany érkezik Amerikába.